Şehrimizde daimî nümune ve ambalâj sergisi açılacak Kerestecilerdeki hâl de bu Haziranda açılıyor.

Milliyet

Sahib ve Başmuharriri: Siird Saylavı Mahmud SOYDAN

Belçika meclisi Frangın kıymetten düşürülmesine karar verdikten sonra hükûmete salâhiyet vermiştir.

FIATI 5 KURUŞTUR | 10 uncu sene No. 3281 | PAZAR 31 MART 1935 | Tel: { Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319 İdare ve Matbaa: 24310

Belganın Kıymetten düşmesi

Belçika'da Theunis hükûmetinin devrilmesi ve yerine Van Zeeland kabinesinin geçmesine sebeb olan buhranın uluslar arası münasebetlerindeki önemi parasını altın grupuna bağlı tutan devletlerden birinin daha altın esasından ayrılmasıdır. Acun devletleri para bakımından üç gruba ayrılmışlardır:

1 — Paralarını İngiliz lirasına bağlıyan devletler.

2 — Paralarını altın esasına bağlı tutan devletler.

3 — Doların bu iki gruptan ayrı bir kıymeti vardır. Ve Amerika'nın uluslar arasında ticaretindeki büyük ağırlığı dolayısile bu da başlı başına bir grup sayılmaktadır.

Birinci grupta İngiltere ve dominyonlar ile İskandinavya ülkeleri vardır. İkinci grupta bulunan başlıca devletler, Fransa, Almanya, İtalya, Belçika, İsviçre, Holanda idi. Amerika da başlı başına bir dolar grupu teşkil ediyor.

Isterlin kıymetinin düşmesindenberi devam eden bu ayrılık, Londra iktisat konferansında da devletleri gruplara ayırmış ve konferansın müsbet bir netice vermesine büyük ölçüde engel olmuştu.

Eski zamanlarda bir devlet parasının sağlamlığı ile övünürdü. Bir devlet parasının kıymetten düşmesi, o devlet için ekonomik felâket sayılırdı. Şimdi bir takım ekonomi sukutlarına çare olmak üzere devletler istiyerek para kıymetlerini düşürüyorlar. Amerika doları iki düşünce ile düşürdü:

1 — Dış ticaretini genişletmek,

2 — Çiftçilerin borç yükünü hafifletmek.

Dolar ve Isterlin kıymetinin düşmesi, paralarını altına bağlı tutan devletlerin durumlarını çok zorlaştırmıştı. Ancak Fransa'nın liderliği altındaki bu grup, bu zorluklara rağmen, şimdiye kadar tutunabilmiştir. Çünkü onlar da para kıymetlerinin düşürülmesinde, ondan hasıl olacak faydadan ziyade mahzur görmektedirler.

Belçika böyle para kıymetinin düşürülmesini faydalı olmaktan ziyade zararlı sayan devletlerden olduğundan şimdiye kadar altına bağlı kalmıştı. Ancak altına bağlı kalan Belçika'nın dış ticareti gittikçe daraldı. Bu ticareti azacık genişletmek umudu ile eski Başbakan Theunis, yanına Dış Bakanı Hymans ve Maliye Bakanı Gutt'u alarak geçenlerde Paris'e gitmişti. Gerçi Belga kıymetinin altına bağlı olarak kalmasını Fransa da istiyor. Çünkü bu grup azaldıkça, geri kalanlar için de paralarını altına bağlı olarak tutmak zorlaşır. Altın grubunun amacı, bütün acun devletlerini tekrar altına bağlamaktır. Bunun için Fransa, altın grubunun lideri sıfatile, Belçika bakanlarının dertlerini dinledi. Ancak Belçika ihracatının yüzde on artmasını temin için Theunis tarafından ileri sürülen teklifi kabul etmedi. Çünkü Fransa, en çok müsaadeli devlet prensibine dayanan bir takım ticaret muahedelerile ayni kolaylıkları başka devletlere de göstermiye mecburdur. Belçikaya yardım edeceğim diye Fransa'nın ticaret muvazenesi altüst olabilir.

Fransa'dan yardım görmeden Brüksel'e dönen Theunis, kısa bir zaman sonra istifa etti ve yerine şimdiki Van Zeeland kabinesi geçti. Bu kabine işbaşına geçeli, bütün acun, Belçika'nın malî zorluklarına nasıl bir çare bulacağını görmek için gözlerini Brüksel üzerine dikmişti. Van Zeeland için iki yol vardı:

1 — Belçika parasını altından ayırarak isterling'e bağlamak.

2 — Kıymetini düşürerek daha aşağı bir kıymette yine altına bağlı kalmak.

Öyle anlaşılıyor ki, Van Zeeland, Belga'yı isterling'e bağlamak istememiştir. Ancak Amerika'da olduğu gibi bir kanun ile Belçika ulusal parasının kıymetini düşürmüştür. Başbakan, Belga'ya yeni bir kıymet verilerek tekrar altına bağlanacağı bildiriliyor. Ancak yeni kıymetin ne olacağı henüz belli değildir. Brüksel'den bildirildiğine göre, "Belga hiç bir vakit bugünkü kıymetten en çok yüzde otuzu geçen bir inme göstermiyecektir.,,

O halde en çok indirilirse, Belçika parası yüzde otuz düşecek demektir. Belçika Belgası tutanlar paralarının yüzde otuzunu yeniden kaybedecekler demektir. Yeniden diyoruz; çünkü şimdiki Belga esasen eski altın kıymetinin yedide bir kıymetine düşmüştü.

Ancak altın esasına bağlı olan bir devlet parasının yeniden kıymetten düşmesinin, altına bağlı kalan devletlerin paraları üzerindeki tepkisi (aksülâmeli) ne olacak? İşte Belga'nın geçirdiği buhranın asıl önemi bundadır.

A. Şükrü ESMER

Bay Eden'in Rusyadaki temasları faydalı oldu

Ruslar Amerika da dahil olmak üzere bir Uzak şark misakını teklif ettiler

İngilizler Sovyet Rusyanın barış hakkındaki açık sözlülüğünden, tabiî tavırlarından memnun oldular

LONDRA, 30 (A.A.) — Röyter ajansının Moskovadan istihbaratına göre Bay Eden, Bay Staline ile Kremlin sarayının sade bir surette döşenmiş olan bir salonunda görüşmüştür. Bu salonda Karl Marx'ın bir portresi bulunuyordu. Bay Eden, dün ve evvelki gün Bay Litvinof ile yapmış olduğu görüşmeleri sırasile gözden geçirmiştir. Bu görüşme hariciye komiserlerile yapılmış olan görüşmeler gibi dostane ve samimî olmuştur. Tercümanlık vazifesini Bay Litvinof görmüştür.

MOSKOVA, 30 (A.A.) — Bay Eden bugün Bay Litvinofun Moskova civarındaki sayfiyesinde dış işleri komiseri ile müzakerelerine devam etmiştir. B. Edenin Moskova ziyaretinin büyük bir muvaffakiyet göstermeye başladığı anlaşılmıştır.

Röyter ajansının hususî muhabirinin gayri resmî, fakat iyi malûmat alan zevatla konuşmaları, Sovyet ricalinin B. Edenin açık sözlülüğünden ve tabiî tavırlarından çok memnun kaldıklarını tebarüz ettirmektedir. Bay Edenin bu ziyareti bir çok çekingenlik bulutlarının dağılmasına yardım etmiştir.

Bay Eden, Con Saymen Bay Hitlerle görüşürleren

Uzak şark misakı

VAŞINGTON, 30 (A.A.) — Bay Hull, Bay Litvinofun Bay Edene yaptığı söylenilen teklif hakkında mütalea yürütmeden istinkâf etmiştir. Bu teklife göre Bay Litvinof, Uzak şark meseleleri ile alâkadar bütün devletlerin, Amerika da dahil, bir Uzak şark misakı yapmalarını istemiştir.

Hariciye nezareti memurları da bu hususta mütalea yürütmekten istinkâf etmişlerdir.

VAŞINGTON, 30 (A.A.) — Bay Hull, Uzak şark misakı hakkında demiştir ki:

— Amerikanın sulh misaklarına karşı vaziyeti malûmdur. Çünkü Amerika, Brinad-kellog sisakı ile 9 devlet muahedesini imzalamıştır.

MOSKOVA, 30 (A.A.) — Stalin, bu gün Bay Eden ile yeniden bir görüşme yapacaktır. Görüşme, Bay Litvinofun Bay Edene yazık evinde vereceği bir öğle yemeği esnasında olacaktır.

LONDRA, 30 (A.A.) — Times gazetesinin Moskova muhabiri, gazetesine çektiği bir telgrafta burada yapılacak ilk tekliflerden birinin Fransa, Sovyet Rusyaya ve Çekoslovakya arasında bir mütekabil yardım andlaşması olacağını söylemektedir.

Deyli Herald diyor ki: Söylendiğine göre Stalin, Uzak şarkta barışın idamesi için Sovyet Rusya, Japonya, Ameri-

(Devamı 5 inci sahifede)

Bay Şükrü Kaya Trakyadaki tetkiklerine başlıyor

Trakyanın imarı için bir kanun projesi hazırlandı, tahsisat istenecek

B. İbrahim Talide bugün gidecektir

ANKARA, 30 (Telefonla) — İçeri işler Bakanlığı Trakyaya muhacir teksif, Trakyanın imarı işini daha esaslı bir surette yapabilmek için bir kanun projesi hazırlamıştır. Bakanlık bu kanun projesi ile 1934 ve 1935 malî yılları için ayrı ayrı iki milyon liralık bir tahsisat istemektedir. Projeye göre ayni malî yıl içinde sarfedilmeyen paralar gelecek senelerde de sarfedilebilecektir.

Bay İbrahim Tali

Bakanlık bu para ile Trakyanın imar ve iskânı işini ele alacak, şimdiden hazırladığı bir programla bunun tahakkukuna çalışacaktır. Bu cümleden olarak memleketimize gelecek muhacirler tarlası bol olan köylerle yeni kurulacak köylere yerleştirilecektir. İçeri işler Bakanlığı Trakyada muhacirler için yapılacak evlerin biribirinin ayni olmasını temin maksadile ev plânları hazırlatmış, bu plânları bugün Trakya Umumî Müfettişliğine yollamıştır. Yapılacak evlerin bütün malzemesi hükûmetçe verilecek ve muhacirler yapılarını kendileri yapacaklardır. Bu akşam İstanbula hareket eden Trakya umumî müfettişi yarın İçeri işler Bakanı Bay Şükrü Kaya ile birlikte Trakyaya gidecektir. Bay İbrahim Tali, Bay Şükrü Kayanın bu tetkik seyahatine refakat ettikten sonra tekrar şehrimize gelerek umumî müfettişliğe ait muhtelif işler hakkında Bakanlıklarla temas edecektir. Salâhiyettar zatların söylediklerine nazaran Trakyaya iki sene zarfında en aşağı 150 bin muhacirin yerleştirilebileceği anlaşılmaktadır.

İçeri işler Bakanı Bay Şükrü Kaya

İçişleri Bakanı bugün Edirneye gidiyor

İç işler Bakanı Bay Şükrü Kaya dün Parkotelde biraz meşgul olmuş ve öğleden sonra dişlerini tedavi ettirmiştir. Bay Şükrü Kaya Trakyada göçmen yerleştirme vaziyetini görmek ve yerinde lâzımgelen tetbirleri almak için bugün Edirneye gidecektir. Bakanın bu seyahati dört gün sürecektir.

Altıncı Balkan Oyunları

İstanbulda oluyor, dün tebligat yapıldı

Türkiyede yapılması 934 de Atina kongresinde delegelerimiz tarafından kabul edilen esas dahilinde altıncı Balkan oyunlarının bu sene yaz sonlarında İstanbulda yapılması takarrür etmiştir. Bu karar alâkadarlara bildirilmiş ve bu büyük spor hareketinin Türk milletinin şerefine uygun bir zenginlik ve büyüklükte yapılması için icap eden tedbirlerin alınması alâkadarlara bildirilmiştir.

Suikast davası

Venizelos suikastı suçluları beraet ettiler

ATINA, 30 (Hususî) — Venizelos ve karısı aleyhine yapılan suikast maznunlarının muhakemesi dün Atina cinayet mahkemesinde nihayet bulmuştur.

Mahkemenin kararı reis tarafından tefhim edildikten sonra müzakereye çekilen jüri heyeti saatlerce süren müzakereden sonra müttefikan suçluların beraetini istemişlerdir.

Mahkeme de beraet kararını vermiş olduğundan mevkufların hepsi tahliye edilmişlerdir. Yalnız çete reisi Karatanaş başka bir cürümden dolayı da mevkuf bulunduğundan tahliye edilmemiştir.

Venizelosun mallarına haciz

ATINA, 30 (A.A.) — Bir Amerika bankasının Paris şubesi, Bay Venizelosa avans olarak verilen 70,000 ingiliz lirasına karşılık olmak üzere Kiryakos isimli yük gemisile Venizelosa ait binalara haciz konmasını istemiştir.

Hükûmet memurları, bu binalar ile yük vapurunun evvelce haczedilmiş olduklarını binaenaleyh bu talebin yerine getirilemiyeceğini bildirmişlerdir.

Bulgar - Romen hududunda hâdise oldu. Türklerden iki kişi öldü.

(Tafsilât son haberlerde)

Avrupada sınırlar değişemez

Bulgarlarla Macarların istedikleri hukuk müsavatı

Fransa hukuk müsavatının tanınması ihtimalini esas itibarile kabul etmiş fakat sınırların kat'iyen değişmiyeceğini bildirmiş.

VARŞOVA, 30 (A.A.) — Bay Titüleskonun Bay Lavala ziyaretleri münasebetile Paristen gazete Polskaya bildirildiğine göre, küçük anlaşma bakımından bugünün en mühim meselesi, Macaristan ile Bulgaristanın silâhlanması meselesidir. İtalyan bakanı Bay Suviç, bunların hukuk müsavatının muhtemel olarak tanınmasını teklif etmiş ve Fransa bu teklifi prensip itibarile kabul eylemiş ise de bunun için bu memleketlerin Tuna andlaşmasına iltihakını şart koy-

(Devamı 5 inci sahifede)

İlk önce tonaj miktarının tesbiti isteniyor

Tonaj nisbeti tesbit edilmezse eski rekabetin canlanacağı söyleniyor

Yeni alınacak vapurlar

Vpurculuk Şirketi umumî heyetinin, dört eski vapurun satılması, yerlerine yenilerinin alınması yolunda verdiği karar yakında tatbik sahasına konulacaktır. Şirket, yeni gemi almadan önce gerek Deniz yolları idaresinin gerek vapurculuk şirketinin menfaatleri noktasından tonajların sabit bir hale getirilmesine lüzum görmektedir. Çünkü, bu gün Vapurculuk şirketinin iç kabotajda sefer yapabilmek hakkı, aldığı yeni üç gemi ile yüzde 31 den kırka yükselmiş bulunmaktadır. Denizyolları idaresi ile şirketin yeni gemi almak hususunda verdikleri son kararlar, tonaj nisbetlerinin de artmasına meydan verecektir. Denizcilik işlerinden anlayanlar, bu vaziyetin iki deniz müessesesi arasında yersiz ve lü

İki mühim ve büyük deniz nakliyatı şirketinin umumî müdürleri B. Mustafa, B. Sadettin

(Devamı 5 inci sahifede)

TARİHİ TEFRİKA : 80

Her hakkı mahfuzdur. *Yazan: Son Yemen valisi Mahmut NEDİM*

Cemal Pş. ne zannediyordu, Suriyede neler oldu?

Araplar Ermenilerle birleşiyorlar — Cemal Pş.nın dağıttığı altınlar - Mısırdan gelen mektup

ğu bugün tahakkuk etmiştir. Harbi umumîden biraz evvel Suriyeye dönen Abdülkerim Halil, meşhur Mahmut kürt Ali ve doktor Abdürrahman Şehbender ve arkadaşlarile buluşmuştu. Esasen Istanbulda iken Suriyeden aldıkları talimatla da iş görürlerdi.

Harbi umumîde Cemal paşa (Islahiyun) ismi altında toplanan bu gençleri yola getirebileceğini zannetmişti. O zamana kadar ademi merkeziyet peşinde koşan buadamların Harbi umumî gibi bir âfet karşısından davalarını bırakarak, ihtilâftan ikilikten vazgeçerek, temiz birer vatanperver gibi bütün kuvvetlerini vatanın müdafaasına hasredeceklerini ümit, etmiş, bu sebeple onları elinde tutmak istemişti. Bunlar, mazileri kirli adamlardı. Fakat yukarıda işaret ettiğim gibi temiz saf ve bilhassa ateşli milliyetperver görünerek birçok gençleri iğfal edebiliyorlardı. Asıl saklandıkları perde ise teceddüt ve terakki idi. Bu sebeple Suriyedeki ülema ile de araları açıktı. Gençleri bunların peşine takan kuvvet te bilhassa bu idi.

Okumuş, yetişmiş, dünyayı anlamış gençler tabiatile medrese ve ülema nüfuzuna karşı bir cephe alıyorlardı. Işte burada da karşılarına Abdülkerim Halil gibi adamlar çıkıyordu.

Bunlar Cemal paşaya ilk zamanlarda dehalet etmişler, emri altına girdiklerini müşterek vatan için çalışmağa âmade olduklarını bildirmişlerdi.

Cemal paşa da onlara inanmış, fakat mazilerini bildiği için onları daha sağlam bağlamak düşüncesile kendilerine avuç avuç altınlar da vermişti. Bu suretle Suriyede sükûn ve âsayişi muhafaza edebileceğini zanneden Cemal paşa artık müsterihti.

Fakat İttihat ve Terakkinin en nüfuzlu ve asker başlarından Cemal paşanın Suriyeye gelişi bütün Arap iftirakçılarını sinirlendirmiş kızdırmış, ürkütmüştü. Bu hali gören Fransız ve İngilizler ise onları teskin ediyorlardı:

"Cemal paşa şedit ve azimkâr olabilir. Fakat bu, ancak İttihat ve Terakki cemiyeti içinde işe yarar. Cemal paşanın ise şimdi karşısındaki Fransız ve İngiliz ordusu için bunun zerre kadar kıymet ve ehemmiyeti yoktur. Bir İstanbul muhafızı olarak kuvvetli sayılan Cemal paşa karşımızda bir kumandan olarak nihayet bir adamdır. Dayandığı Türk ordusu başka cephelerde çarpışmağa mecburdur. Elindeki kuvvet ona o meşhur (Cemal paşa)lığını unutturacak kadar azdır.

Siz çalışmakta devam ediniz.,, diyorlardı.

Artık Suriye iftirakçılarının merkezi, büsbütün, Mısır olmuştu. Burada Hakkulâzam ve Refikulâzamla çalışan birçok harisler, satılmışlar vardı. Cemal paşanın Suriyede altınlarını alanlar, Mısırda İngiliz, hattâ Fransız altınları ile beslenenlerin talimatı, emirlerile hareket ediyorlardı. Fakat bunlar çok ustaca işledikleri için bir müddet paşayı aldatmağa da muvaffak oldular. Mısırdaki Ermeniler de Cemal paşanın Suriyeye gelmesinden istifade etmek istemişlerdi.

— Cemal paşa yalnız Arapların değil, Ermenilerin de düşmanıdır, diyorlar ve Araplarla birleşmek istiyorlardı. Bittabi bu da ecnebî parmağiyle oluyordu.

Bir gün Yemene gelen postadan itina ile kırmızı mühürle mühürlenmiş ve üzeri bana yazılmış kocaman bir zarf çıktı. Bu zarf Süveyşten postaya verilmişti. Açtım, okudum. Kâğıdın anteti de, altındaki büyük mühür de şöyle idi: (Cemiyetülarabiyye Velermeniyye).

Mısırdaki Arapların Ermenilerle birleştiğini, vatanlarını kurtarmak için elele verdiklerini ve kurtuluşun pek yakın olduğunu uzun uzadıya anlatan bu beyenneameye bir de mektup leffetmişlerdi. Bu mektupda da şöyle diyorlardı:

Mahmut Nedim bey, sen çok namuslu bir adamsın, şahsen temizsin. Fakat bu kifayet etmez, çünkü bizim nazarımızda gene mahkûm ve suçlusun. Seni istemiye istemiye de olsa ifna etmek mecburiyetinde kalacağız, bunun bizim için hiç te güç bir iş olmadığını söylemeğe hacet yok: Bundan kurtulmanın tek yolu vardır, o da Yemenden uzaklaşıp gitmendir. Bir ikinci yol da bizim dediklerimizi yapmandır. Sen Yemende Arapların hürriyetine, istiklâline musallat olmuş bir adamsın. Arapların hürriyetine musallat olan her adam, kim olursa olsun ölüme mahkûmdur. Sen ise orada Imam Yahya ile hüsnü münasebette bulunarak, onu Hükûmeti Osmaniyeye sadık kılıyorsun, halbuki sen olmasan o da Hükûmeti Osmaniyeye isyan edecektir. Onu bu harekettten meneden ve bilâkis hükûmete büyük bir sadakatle bağlayan sensin, bunu inkâr edemezsin. Belki mazeret olarak vazifem budur, dersin, o halde sana en kestirme bir yol tavsiye ediyoruz: Çekil oradan. İstifa et ve uzaklaş. Aksi takdirde biz bu uğurda her şeyi göze aldık.,,

Pekâlâ bilirsiniz ki şimdiye kadar Memaliki Osmaniyede Bulgarlık, Rumluk, Ermenilik cereyanları vardı, şimdi de buna Araplık cereyanı ilâve olundu. Türk ise kendini unutmuş, hattâ milliyetini telâffuz etmekten utanır olmuştu. Millî fikrin inhitatı nihayet inkırazı kat'iyyen intaç edebilirdi. Bundan ürken Türk gençliği şayanı takdir bir intibahla kıyam etti; Türke Türklüğünü ve onun fazaili namahdudesini anlatmak cihadı millsini ilân etti. Şairleri, edibleri, hatipleri gayede ittifak ettiler.

İki üç seneden beri bu sahada bezlimesai ettiler. Işte bu cereyan hilâfeti Osmaniyenin tekemmülü kuvasına yardım etti, şimdi gördüğünüz ordumuz vücude geldi, ve âdeta tesadüfün bize verdiği müttefiklerle beraber asırdide din ve düşmanımız aleyhine ilânı cihaddan çekinmedik.

Şimdi size temin ederim ki Türklük cereyanı, Araplık cereyanının kat'iyen düşmanı değil, onun biraderi, hattâ lâzımı gayri müfarikidir (1)

Türk genci, Arabın terakkisini bütün hukuku millîsine sahip olmasını bütün canile ister. Türk gencinin bugünkü mesaisi, Türk milletinin millî hissini uyandırdıktan sonra Türkü okutmak, Türkü çalışkan yapmak, Türkü esaretten kurtarmak, Türkün sıhhatini iade etmek, Türkün nüfusunu arttırmak, mamuriyet ve refahını tezyit etmek, hülâsa Türkü yirminci asırda yaşayan milletler arasında hakkı hayata malik bir unsuru muhterem ve mübarek halinde âlemin nazarlarına arzetmek nukatı mühimmesine matuftur. Türk genci bu esasları tesbit etti. Bunların temini için bıkmıyarak, usanmıyarak çalışmağa azm ve ahdetti. Işte onlardan biri olmak üzere onların lisanından söylüyorum ki; siz ey Arap gencliğinin güzide mümessilleri, siz de ayni gayelerin temini için çalışınız. Arap memleketlerinin harsıistilâsile her nevi hileyi ve fesadı mübah gören ecanibe satılmış olan mahlûkların tezviratına kapılmayınız. Gerek Türk ve gerek Arap gençliği söylediğim tarzda onar sene çalışınız. Ondan sonra etrafınıza bakınız, yekdiğerinizin kucağına o zaman atılınız ve bir daha ayrılmamak ahdü misakile (Lâhmın lâhmı, demin demi) sırrının masadakı olunuz (2) ben Türk ve Arap gençliğine hitaben şunu söyliyorum ki; bu iki millet biribirlerinden ayrıldıkları anda herhalde mahkûmu zevaldir. Islâmın bu iki rüknü âzimi arasında ihtilâf çıkması, Islâm kudretinin inkırazını tevlit eder ve nihayet umumî esaret gayri kabili ictinap olur.

(Bitmedi)

(1) Cemal Paşa Istanbulda Türkocağının hamisi tanınmıştı. Suriyeye gelince bu cihet, aleyhindeki propagandalarda ihmal edilmedi. Bilhassa Mısırdakiler müfrit bir Türkçü olan Cemal Paşanın sırf Arapları ezmek için bilhassa intihap edildiğini yazıp duruyorlardı. Cemal Paşanın bu sözleri bu propoğandalara karşı da bir cevap mahiyetindedir.

(2) Bu bir Arap darbı meselidir. Etin etim, kanın kanım demektir.

HARİCÎ HABERLER

Belçika Frangının düşürülmesi

Meclis yeni kabineye fevkalâde salâhiyet verdi

BRUKSEL, 30 (A.A.) — Sabahın saat 6 sında, Meclis henüz müzakerelerine ve Bay Jaspar ile Bay Van Zeeland münaşalarına devam ediyorlardı. Bay Jaspar, Amerikanın tecrübesinin Belçikaya yaramıyacağını gösteriyor ve diyor ki: (Esasen hükûmet, muhakkak bir surette enflâsyona sürüklenecektir. 1926 senesinde bir defa daha paramızı kıymetten düşürmeğe mecbur olmuştuk. Bugün gene buna karar verirsek, içtimai ihtilâfların önüne gitmiş oluruz ve bir defa kıymetten düşürünce, parayı tesbit imkânı olmaz. Bay Jaspar 1926 da hükûmetin, daha evvelce 6-7 indirilmiş olan parayı değiştirmeği taahhüt ettiğini ve geçenlerde Belçikanın yüzde 3 1-2 ile Fransa tarafından teklif edilen 3 milyarlık bir koruma ve müvazene sermayesini reddettiğini hatırlatmıştır. Bu sözler, mecliste büyük bir tesir yapmıştır. Bundan sonra Bay Van Zeland, meselenin iktısadî vaziyet olduğunu ve altınların bankalardan geri çekilişine sebeb uluslarası spekülâsyonu olmayıp, Belçikalılar tarafından bankalardaki mevduatın geri çekilmiş olduğunu söylemiş ve demiştir ki: (Işte bu sebebden Bay Tönis, Fransızların yardınımı kabul etmemiştir.)

Bay Van Zeland, yavaş yavaş yapılacak bir fiyat yükseltilmesile, paranın kıymetten düşürülmesinin, pek fazla düşmüş olan filen mevcut emvalin hakiki kıymetini iade edeceğini söylemiştir.

Fevkalâde salâhiyet

BRUKSEL, 30 (A.A.) — Meclis, 12 müstenkif ve 54 muhalif reye karşı 197 re yile Belga'nın kıymetten düşürülmesi hakkındaki kanun lâyihasını kabul etmiştir. Meclis, hükûmete bir sene için fevkalâde salâhiyet te vermiştir.

Ingiliz gazeteleri ne diyorlar ?

LONDRA, 30 (A.A.) — Bu sabah Ingiliz gazeteleri Belçika dövizinin kıymetten düşmesi hakkında mütalea yürütmekte ve bunu tasvib etmektedirler. Gazeteler, Van Zeeland'ın malî siyasasını Bay Roozevelt'in siyasası ile mükayese etmektedirler.

Gazeteler, Belçika hükûmetinin bu kararını, dünyada döviz işlerini daha intizamlı bir hale koymak için ileri atılmış bir adım saymakta ve altın esasına bağlı diğer devletlerin de Belçikayı taklide mecbur olmalarının muhtemel olduğunu yazmaktadırlar.

Londra borsasında

LONDRA, 30 (A.A.) — Belganın kıymetten düşmesi, kambiyo piyasasında bir sarsıntı yapar gibi olmuştur. Bununla beraber öğleden sonra vaziyet sakinleşmiştir. Belçika borsaların kapanışı, piyasanın mahdut faaliyetini izah etmektedir. Sabahleyin 22-15 te olan Belga, 25 e kadar düşmüş ve borsa kapanıncaya kadar bu seviyede kalmıtşır.

Amerikaya rekabet

VAŞINGTON, 30 (A.A.) — Bay Hull, Belçika frangı kıymetinin indirilmesine dair olan teklifin oldukça mutedil olduğunu ve rekabet bakımından vaziyeti tehlikeye sokmıyacağını beyan etmiştir. Belçika frankının kıymetinin indirilmesi keyfiyetinin Amerika - Belçika ticaret itilâfına muzır olacağına kail deyildir. Mumaileyh demiştir ki:

Bununla beraber Amerika vaziyeti ehemmiyetle gözönünde tutacak ve Belçika frangının fiyatının indirilmesinden Amerikan istihsalâtı için muzır bir rekabet tahaddüs ettiği takdirde icab eden tedbirleri alacaktır.

BRUKSEL, 30 (A.A.) — Ayan meclisinde maliye encümeni mazbata muharriri Başvekil Bay Von Zeelandın siyaseti lehinde bir rapor okumuştur. Bu raporda hükûmete verilmiş olan hususî salâhiyetlerin tahdidi keyfiyetinin parlementonun tatilini manasını tazammün etmiyeceğini ve Belçika frangı kıymetinin altın esasına göre yüzde 70 ilân 75 nisbetinin aşağısına düşmiyeceği beyan olunmaktadır.

Atina divanı harbinde

Avukatlar dün de müdafaa yaptılar

ATNA, 30 (Hususî) — Divanı harbin dünkü celsesi müdafaa avukatlarının yaptıkları müdafaalara inhisar etmiştir. Bugün öğleden evvel de avukatlardan Bergamalis müdafaatta bulunmuştur. Öğleden sonra iki avukat daha müdafaalarını yapacaklardır. Müddeiumumiinin bunlara cevap vermesi muhtemeldir.

Divan kararını ancak akşam saat sekizden sonra verecektir.

ATİNA, 30 (Hususî) — Bugün sabahleyin bura divanı harbi muhakemelere başlamıştır. ilk kafile olarak divana gönderilen âsiler sınf ikinci piyade alayına mensup 30 zabit ve küçük zabitlerdir.

Bir tevkif daha

ATİNA, 30 (Hususî) — İsyan hareketi ile alâkadar olduğu anlaşılan Pire mebuslarından Hacıbeyis tevkif edilmiştir.

Hükûmetin istisnaî tedbirleri

ATNA, 30 (Hususî) — Bugün Başbakan Çaldarisin riyasetinde toplanan adliye bakanı ve başbakanlık müsteşarile adliye umum kâtibinden mürekkep bir heyet hükûmetin neşredeceği istisnaî tedbirleri tetkik ettikten sonra bunların bu hafta zarfında neşir ve tatbikleri kararlaştırılmıştır.

Selânikte

SELANİK, 30 (A.A.) — 19 âsi zabitin muhakemesine başlanmıştır.

İtalya radyosunun neşriyatı

ANKARA , 30 (A.A.) — İtalya radyosu tarafından Bahrisefid havası için, 7 Nisan tarihinden itbaren öğleden sonraları Türkiye saatile 15-15 den 16 ya kadar 1 No. istasyonundan vasatî tulü mevç 420.8 metre ve 2. No. istasyonundan da kısa tulü mevç 31,13 metre üzerinden, hususî neşriyat yapılacağı öğrenilmiştir.

Amerikanın harp bütçesi

VAŞINGTON, 30 .A.A.) — Ayan ve Mebusan meclisleri, harb bütçesini 401,998,170 dolar olarak kabul etmişlerdir. Bundan başka meclisten ordu mevcudunu 118,500 den 165 bine çıkaran, millî muhafız kıtaatı yekûnu 5,000 kişi arttıran ve tayyareler sayısını 900 den 1447 e çıkaran projeleri de kabul etmişlerdir.

İsveç, Norveç ve Danimarka

ISTOKHOLM, 30 (A.A.) — Salâhiyettar mahafil Isveç ve Norveç Dışarı işleri bakanları 15 Nisanda Danimarka Dışarı işleri bakanı ile görüşmek üzere Kopenhag'a gideceklerdir.

Yunan meclisinde

B. Çaldarisin Yaptığı beyanat

Dünkü nüshamızda Yunan Meclisi toplantısında Başbakan Bay Çaldarisin son isyan hakkında beyanatta bulunduğunu Venizelistlerin hareketini takbih ettiğini telgraf havadisi olarak yazmıştık. Dün Atina Ajansı bu beyanatı aynen vermiştir. Bunun bazı mühim parçalarını aşağı dercediyoruz:

ATINA, 30 (A.A.) — Atina Ajansı bildiriyor: Dün, Mebusan Meclisinin tarihî celsesinde, Başbakan Bay Çaldaris uzun beyanatta bulunmuş ve demiştir ki:

— Iktidar mevkiini kendisine verilmiş bir hakkı mükteseb gibi telâkki eden ve bu fikrile hareket eyliyen liberal partisi başkanı, memleketin idaresini kendisinden alan ulusun verdiği hükmü tanmak istemiyor ve bu hükmü iptal için her türlü çareye baş vurmaktan çekinmiyordu. Halk Partisi Venizelosun dört senelik hükûmeti esnasında, o zamanki hükûmeti düşürmeye teşebbüs için halkın haklı hoşnutsuzluğundan istifade etmeyi hiç bir zaman aklından geçirmemiş ve ulusun, hükmünü vermeye davet edileceği zamanı beklemiştir. Halbuki Liberal partisi başkanı, kendi hükûmetinin yaptığı vahim hatalar yüzünden ulusun itimadını kaybettiğini anlar anlamaz, evvelâ askerî bir cemiyet teşkil etmiş, sonra kendi ajanı olan Plastirası gülünç olduğu kadar caniyane bir masiyet gösteren 6 Mart 1933 hükûmet darbesine sevketmiştir. Ulusun ve ordunun müttehid surette hareketi üzerine ezilen bu suikasdden sonra dahi, halk partisinin ve onunla iş birliği yapan diğer partilerin hükûmeti ihtirasların yeniden uyanmasını intaç edebilecek her türlü tedbirlerden çekinmiş ve 6 mart hareketinin organizatörü olan liberal partisi başkanını affa kadar gitmiştir.

Geçen iki yıl içinde, hükûmet kendi muhaliflerine karşı hüsnüniyetini göstermekten bir dakika fariğ olmamış, fakat buna karşı bugünkü hükûmetin iktidar mevkiine geldiğinden beri liberal partisi başkanı, memleketin huzur ve sükûnuna karşı yeniden harekete geçmiş, ve 1 Mart 1935 te, Gridden dahili harb işaretini vermiştir.,,

Bay Çaldaris, bundan sonra isyan hareketinin nasıl bastırıldığını anlatmış ve memleketi, ökonomik buhrandan kurtularak nekahat devresine girdiği bir zamanda yakaladığı için bu hareket neticelerinin daha ziyade vahim bir mahiyet gösterdiğini ve hükûmete halledilmesi lâzım büyük yeni meseleler açtığını söylemiştir.

Başbakan, nutkunu şöyle bitirmiştir:

— Hükûmetin, bu meseleleri halletmek için kullanacağı siyasanın umumî hatları, müttehid bir surette tecelli eden ulusun emel ve niyetlerinin aynıdır.

Mebusan Meclisinin içinde olduğu kadar dışında da halk, başbakan Bay Çaldarisi harbiye bakanı general Kondilisi ve diğer hükûmet azasını sürekli surette alkışlamış ve suçlular için mi sal teşkil edecek cezalar istemiştir.

Mebusan meclisi sürekli alkışlarla Başbakan Bay Çaldaris tarafından bildirilen hükûmet programını kabul etmiş ve bunu müteakıb meclis başkanı celseyi tatil eylemiştir.

SON DAKİKA

Bulgar - Romen hududunda hadise

Türklerden 2 kişi öldü

Bulgar hudud memurları, Romen hudud memurlarından bir mülâkat istediler

SOFYA, 30 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor: 29-30 mart gecesi Bulgar - Romen hududunda Balbounar mıntakasında bir hâdise olmuştur. Bu hâdise esnasında ayni mıntakadaki Drenova kasabasından iki kişi telef olmuştur.

Salâhiyettar memurların topladıkları malûmata göre, 28-29 mart gecesi Türklerden mürekkep bir grup gayri meşru surette mezkûr mıntakada hududu geçerek Toterakan Arrondismanı dahilinde kâin Siahbare kasabası yakinindeki Romen hudut karakoluna gitmişlerdir. 29 mart günü firariler, Kovancılar kasabasında bulunan geri karakola sevkedilmişler ve saat 23,30 da Bulgar hududuna sevkedilmişlerdir. Ayni zamanda Romen hudut muhafızları firariler üzerine ateş açmışlardır.

Silâh seslerini duyan ve Bulgar hududuna girmiye çalışan kalabalık bir grupun karanlıklar içinde yaklaşmakta olduğunu görerek telâşa düşen Bulgar hudut muhafızları da evvelâ havaya silâh atmak suretile firarileri durdurmak istemişler ve bunda muvaffak olamadıktan sonra ateş açmışlardır. Muhafızlar gelenlerin bir takım tehlikeli kaçakçılar olduklarını zannetmişlerdir. İki kişinin öldüğü ve üç kişinin hafifçe yaralandığı anlaşılmıştır.

Vaka mahalline gönderilen müstantik tarafından hemen tahkikata başlanlılmıştır. Bulgar hududu memurları, Romen hududu memurlarından bir mülâkat istemişlerdir.

Maarif teşkilât lâyihası

ANKARA, 30 (Telefonla) — Maarif encümeni, maarif teşkilât lâyıhasını görüştükten sonra kabul etmiştir.

Tütünleri çalarken yakalandı

ANKARA, 30 (Telefonla) — Dün akşam Kulüp sineması yanında Bay Etemin tütüncü dükkânına sabaha karşı saat beş raddelerinde bir hırsız girmiştir. Hırsız çekmeceyi yoklamış, para bulamayınca dükkân da bulunan tütün ve saireyi toplamağa başlamıştır.

Bu sırada dükkânın karşısındaki Eskişehir otelinden hırsız görülmüş, zabıtaya haber verilerek cürmü meşhut halinde yakalandırılmıştır.

İngiliz Somalısında tedbirler

ADEN, 30 (A.A.) — İtalyan - Habeş vaziyeti dolayısile alelâde bir ihtiyat tedbiri olmak üezere İngiliz Somalisindeki zabitlerine mezuniyet verilmesi kaldırılmıştır. İtimada şayan membalardan gelen haberlere göre Habeşistana gönderilmek üzere bulunan binlerce sandık esleha ve mühimmat bunların sevkine ait mezuniyetin vüruduna intizaren Dijibouti'de alıkonulmuştur.

B. Eden'in Moskova ziyaretinin neticeleri

LONDRA, 30 (A.A.) — Röyter ajansı Moskovadan öğreniyor: Bay Edenin bütün ziyretlerinin muvaffakiyetle neticelenmiş olduğu söylenmektedir. Bu ziyaretlerin çok müsbet neticeler vermesi muhtemeldir.

İtalyada zabitvekillerinin hizmetleri

ROMA, 30 (A.A.) — Neşrolunan bir kararnameye nazaran, silâh altında bulunan zabit vekilleri ve neferlerin askerî hizmetleri harbiye bakanının tesbit edeceği tarihe kadar devam edecektir.

Romanyanın Ankara elçisi

ANKARA, 30 (A.A.) — Romanyanın Ankara elçiliğine Matbuat müdürü umumisi Bay Flotinin tayin istimzacına hükûmetçe memnuniyetle muvafakat cevabı verildiği öğrenilmiştir.

Kamutayın dünkü toplantısı

ANKARA, 30 (A.A.) — Fikret Sılâyın başkanlığında yapılan bugünkü Kamutay toplantısında bazı üyelerin mezuniyeti hakkında Kamutay başkanlığı tezkeresi ve Kamutayın 1934 ağustos, eylûl ayları hesaplarına ait encümen mazbataları okunmuştur.

Kamutay bundan sonra İnhisarlar Umum müdürlüğü 1934 yılı bütçesinde 16 bin liralık münakale yapılması için olan kanunu kabul etmiş ve pazartesi günü toplanmak üzere dağılmıştır.

Bulgaristanda

Makedonya komitesinin öldürduğü adamlar

SOFYA, 30 (A.A.) — Bulgar Makedonyasında Cumaya civarında dört cesed bulunmuştur. Polis tahkikatına göre bunlar Makedonya ihtilâl komitesi tarafından yapılan bir cinayete aittir. Cesetlerden bir tanesi teşhis edilebilmiş, bu ceset eski köylü partisi saylavlarından Balabanof'a aittir. Cinayet 1928 de yapılmıştır.

Yeni İspanya kabinesi

MADRIT, 30 (A.A.) — Reisicümhur, Bay Lerrouyu yeni kabinenin teşkiline memur etmiştir.

Büyük bir yolcu tayyaresi

ROMA, 30 (A.A.) — Saoya Marketti adlı dört motörlü yeni tayyare, 24 yolcu ve 7 mürettebatla Milânodan Romaya ilk uçuşunu yapmış ve bu mesafeyi saatte vasatî 310 kilometre süratle bir buçuk saatte katetmiştir. Bu tayyare Roma - Liyon - Paris - Londra arasındaki muntazam hava seferlerine tahsis edilecektir.

Habeşistanda

İtalya ile yeni bir gerginlik baş göstermiş

ROMA, 30 (A.A.) — Maten muhabiri, Italya ile Habeşistan arasında yeni bir gerginliğin baş gösterdiğini Adisababadan aldığı haberlere atıfen, bildiriyor. Bu muhabire göre, Habeş hükûmeti, ulusal hâdiselerine dair olan müzakerata, inatçılıkla ittiham eylediği şimdiki Italya sefirile imkân olmadığı iddiasındadır.

İtalyada 600 bin kişi silâh altında

ROMA, 30 (A.A.) — Ayanda söylediği bir söylevde harbiye müsteşarı General Bestrokki, Afrikaya yakında gönderilecek yeni bir fırkadan bahsetmiştir. General, ihtiyat olarak saklanan 1912 sınıfını hesaba koymadan gelecek ay Italyada silâh altında 600 bin kişi mevcud olacağını söylemiştir.

Yeni İtalyan kruvazörü

CENOVA, 30 (A.A.) — 5,550 tonluk yeni Montecueculi kruvazörü sürat tecrübeleri, sekiz saat sürmüş ve 39 mil sürat elde edilmiştir.

Yeni Belediye reisleri

ANKARA, 30 (Telefonla) — Tekirdağı belediye reisliğine seçilen Bay Muhterem, Kastamonu Merkez belediye reisliğine Bay Cemal, Erzurum belediye reisliğine seçilen Bay Saim seçimleri tasdik edilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Salhaneden resim

Şimdi benim bu yazımı okuyanlar belki de şaşacaklar. Çünkü bu satırları İstanbul belediyesinin noktai nazarını müdafaa için yazıyorum. İşin tuhafı bunu yazarken oraya mensup büyük küçük kimse ile de görüşmüş değilim.

Gazetelerde gördüm ki; Maliye, salhaneden kazanç vergisi almak istiyormuş. Çünkü kanunda oranın muaf olduğuna dair sarahat yokmuş. Benim bildiğim muafiyet için değil, vergi almak için sarahat aranmalıdır. Ne ise şimdi mantık münakaşası yapacak değiliz.

Şimdiye kadar belediyenin Karaağaçtaki salhane ve buz fabrikası ve teferruatından kazanç vergisi istemek kimsenin aklına gelmiş değildi. Bu sene Maliye buradan kazanç vergisi isteyince belediyenin etekleri tutuşmuş, Maliyeye itiraz etmiş. Dünyada hangi maliyeci "alınmalı" denen bir vergiye "alınmasın!„ diyebilir? Maliye tabii reddetmiş. Belediye şimdi İçeri işleri Bakanlığının tavassutunu rica edecekmiş.

Ben Maliyeciliği, hele tahakkuk işini tıpkı kimyagerliğe benzetirim.. Bugün talaştan ispirto çıkaran kimya, yarın ilerleyince belki undan tereyağı çıkarabilir. Tahakkuk işleri de tekemmül ettikçe ummadık yerden vergi çıkarır. İşte salhaneden alınmak istenen kazanç vergisi de bu nevidir. Bir kere bu verginin ismi üstünde "kazanç" olan yerden alınmak gerek değil mi?. Belediye ise âmme hizmetine memur bir müessesedir. Aldığı parayı kâr için değil şehir işlerine harcamak için alır. E bunun kazanç neresinde?.

Zaten belediye varidatından kazanç vergisi almak demek İstanbul halkından almak demektir. Belediye bütçesinin masraf kısmına böyle bir şey eklenince bütçenin denkliği bozulur, yeni varidat aramak zarureti hâsıl olur. Şimdi işin daha garip bir tarafı var. Kazanç vergisi kanunu daha değişmedi. Bu güne kadar belediyeden kazanç vergisi istenmezken şimdi neden isteniyor? Bu bir;

İkincisi; eğer bu vergiyi almak kanunca değişmez bir kesim ise buna, İçeri işler Bakanı ne yapar?

Maamafih buna da şükretmeli. Tahakkuk işleri daha titiz ve mükemmel hale gelirse belki Darülâcezeden de kazanç vergisi istenmenin kanunda bir yolunu bulan çıkar. Çünkü vergi kanunlarını anlamak ve tatbik etmek bir ince hünerdir.

B. FELEK

Bir kaldırım hikâyesi

İstanbul kaldırımlarından o kadar çok şikâyet edilmiştir ki; artık söyliyenler de, dinleyenler de kanıksamıştırlar. Bununla beraber bir dostun gönderdiği şu mektubu aşağıya koyuyorum. Tanrı dokunaklı ve okunaklı eyliye!

İstanbulun şerefli bir caddesi vardır: Şişli, Halâskârgazi caddesi... Bu şeref apartmanlarından veya güzide bir halkın bu semtte oturmalarından ötürü değildir. Hepimiz de pek iyi biliyoruz ki yurdun kurtuluş programını (Büyük Atatürk) Şişlide oturduğu ve bugün de inkilâp müzesi ismini verdikleri bir evde hazırlamıştı. Tarihin kaydettiği ve biz Türkler için de büyük bir kıymeti olduğu aşikâr bulunan bu evin; bulunduğu bir cadde elbette en şerefli bir cadde demektir.

Fakat belediyemiz bu caddeye aykırı bir vurdum duymazlık göstermekte berdevamdır. (Osmanbey) den başlayarak (İnkilâp müzesi) ilerisine kadar yaya kaldırımları iğrenç bir haldedir. Yağmurlu günlerde bu kaldırımlardan geçilemez. Oğullarına ilk coğrafya dersini vermek istiyen babalar bu kaldırımlar üzerinde en kalın kafalı bir çocuğa bile, bir ada, bir takımada veya bir gölün ne demek olduğunu kolaylıkla öğretebilirler!!

Uç yıl evvel olduğu gibi bundan bir iki ay evvel de belediyemizin dikkat nazarını bu noktaya celbetmiştik. Biraz da benim seçtiğim şehir kamutayı üyeleri bu dilekler ve bu ihtarlar karşısında daha fazla kayıtsız davranmamalıdırlar.

* * *

Bu satırları yazarken, size eski senelere ait bir hatıramı kaydetmek isterim:

Çok yıllar oldu, Amerikada Kaliforniyanın (Santa Suzana) şehrinde idim. Bir pazar sabahı dostum Mister (Con Makferlan) adında bir dostumun ziyaretine gitmiştim. Oturup konuşurken kapı çalındı. Mutfakta işile uğraşan Misis (Makferlan) içeriden seslendi:

— Con kapı çalınıyor, müvezzi mi?

— Hayır.

— Papas efendi mi?

— Hayır.

Salona küçük boylu, zeki bakışlı biri girdi. Bu, yeni belediye seçiminde üyeliğe seçilen (Corç Kalmer) adında biri imiş.

— Ayni mahallede oturuyormuşuz. Mahalleli ile tanışmak için bir vakittir böyle ziyaretleri âdet edindim. Sizden de soruyorum Mister Makferlan, şehirce bir ihtiyacımız var mı? Mahallenin eksikliği nelerdir? Borcum, beni belediye üyeliğine seçen yurttaşlarımın ihtiyaçlarını kendi kulağımla işitmek, noksanları kendi gözlerimle görmek ve sonra işe başlamaktır, dedi.

Benim için bu bir fevkalâdelikti. Şaştım kaldım.

Ben, muhterem şehir meclisi üyelerimizin, bu Amerikalı meslektaşları gibi kapı kapı dolaşmak külfetine girmelerini istiyecek kadar ağır basmıyacağım. Onlardan dileğim: Halkın haklı şikâyetleri karşısında lâkayt kalmayıp iş görmeleridir. En büyük hâz, vazifesini gören bir adamın hazzıdır.

E. H. Ustel

EKONOMİ

Bir nümune Müzesi açılıyor

Büyük ambalâj sergisi de ayni binaya alınacak

Türkofis, Türk ekonomisini canlı bir şekilde tesbit edecek bir nümune müzesi vücude getirmeğe karar vermiştir.

Bu müze şehrimizde tesis edilecek, Sultanahmetteki ticaret ve sanayi müzesindeki eserlerden de istifade edilecektir.

Müzede, sanayiin muhtelif şubelerindeki inkişaf seyrini gösterecek grafikler, ham maddenin, istihsalinden mamul bir şekle gelinceye kadar geçirdiği bütün safhaları gösteren tablolar, fotografiar bulunacak, alçıdan mamul şekiller yaptırılacaktır.

Bundan başka muhtelif lisanlarda broşürler neşri de muhtemeldir. Nümune müzesi bilhassa ihracat tacirlerimin ve tröstlerin istifadesine çok yarıyacaktır.

Bundan başka şehrimizde açılacak büyük ambalâj sergisi de ayni binada tesis edilecektir. Bu sergide, ihracat mallarımızın rakip memleketler tarafından dış pazarlara arzedilen mümasil nümuneleri bulundurulacaktır. Bu, Türk ihracatçılarına rakip memleket mallarını kalite, nevi ve ambalâj bakımından canlı görmek imkânını verecektir.

Yeni kurulacak müzenin müdürlüğüne tayin edilen Bay Sadi Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Sergilere iştirak komitesinde

Çarşamba günü ticaret ve sanayi odasında sergilere iştirâk millî komitesi toplanacaktır. Komite, uluslararası sergilere iştirâk için yapılan bazı davetleri gözden geçirecektir.

Türkofis reis vekili

Bazı tetkiklerde bulunmak üzere şehrimize gelen Türkofis reis vekili Bay Mecdet dün akşam Ankaraya dönmüştür.

GÜMRÜKLERDE

Gümrüklerde işler Kolaylaştırılacak

Mevcut kadrolarda azamî randıman alınacaktır

Gümrüklerimizdeki mesaiden azami randıman alabilmek, işlerin düzgün ve muntazam görülmesini temin etmek için alınması lâzım gelen tedbirler etrafında mühim bazı etütler hazırlanmaktadır.

Bu işle meşgul olmak üzere şehrimize gelen gümrükler tetkik müdürü Bay Mustafa Nurinin buradaki tetkikleri daha bir ay kadar sürecektir.

Öğrendiğimize göre, bu tetkiklerin neticesinde mevcut memurları değiştirmek veya açığa çıkarmak mevzuu bahis değildir. Yalnız, bugünkü kadronun en iyi randıman almabilecek şekillerde çalıştırılması düşünülüyor.

Bunun için muhtelif vazife ve işler, servisler arasında taksim edilecek, bir serviste ancak birbirile münasebettar olan işlerin yer almasına imkân verilecektir. İş sahiplerinin muameleleri süratle ve kolaylıkla çıkarmaları için de ayrıca tedbirler alınacaktır.

Duyduğumuza göre, bu esas çerçeve dahilinde yapılan tetkiklerin gümrük ve inhisarlar bakanlığı teşkilât kanunile hiç bir alâkası yoktur. Kanun projesi, son ve kat'i şeklini almış olmakla beraber henüz meclise sevkedilmiş değildir.

Diğer taraftan, İstanbul ve Galata gümrüklerinin birleştirileceği yolunda tazelenen şayialar salâhiyettar kimseler tarafından tekzip edilmiştir. Alâkadar bir zat, bu hususta kendisile görüşen bir muharririmize demiştir ki:

"— Galta ve İstanbul gümrükleri esasen bir başmüdürlüğe ve bir idareye bağlı bulunmaktadır. Tekrar her hangi bir tevhid vaziyeti mevzuu bahis değildir.

Kaldı ki, bu iki şubenin bulundukları mevki başka şekilde bir tevhide imkân vermemektedir.„

Yunan gümrüklerinde bir karar

8 mayıs 932 den önce Yunan limanlarına giren ve o tarihtenberi Yunan gümrüklerinde duran pamuk ve ipek kozasından başka bütün eşyalar Yunanistana serbestçe girebilecektir.

ŞİRKETLERDE

Yıllık toplantılar

Şirketlerde yıllık toplantılar devam ediyor

Hükûmet tarafından satın alınmış olan Anadolu Demiryolu ve Haydarpaşa limanı ve halinde bulunan Mersin - Tarsus - Adana demiryolu şirketlerinin hissedar ve umumî heyeti dün Galatada Cümhuriyet Merkez Bankasındaki dairesinde toplanmıştır. Toplantıda şirketlerin idare heyeti raporları, bilânço, kâr ve zarar hesapları ve mürakıp raporları okunarak kabul edilmiş ve idare heyeti ibra edilmiştir. Anadolu Demiryolu şirketine eski idare heyeti yeniden intihap edilmiştir. Bu zatlar reis Bay Ali Nizami, Bay Sedat, Bay Safa Feyzi ve Dr. Von Stauss ve Dr. Kurt Viegelt tir. Mürakıpliğe de Bay Bülend Reşad seçilmiştir. Şirket bu sene hissedarlarına yüzde 2,25 kâr dağıtacaktır.

Haydarpaşa Liman Şirketi

Haydarpaşa liman şirketi idare heyetinde bulunan Alman azadan Dr. Veigelt ve Bay Goldenberg'in yerlerine Bay Muammer Reşad seçilmiş ve diğer aza Bay Nizami, Bay Sedad ve Bay Safa Feyzi yerlerinde bırakılmışlardır. Şirket bu sene hissedarlarına yüzde 2,5 kâr tevzi edecektir.

Mersin - Tarsus - Adana hattı

Mersin - Tarsus - Adana hattı tasfiye halinde olduğu için hissedarlara kâr verilmesi mevzuu bahis değildir. Bu şirketin umumî heyeti toplantısında tasfiye heyeti ibra edilmiş ve eski tasfiye heyetini teşkil eden Bay Ali Nizami, Bay Sedad ve Bay Safa Feyzi ile mürakıp Bay Bülend Reşad yerlerinde bırakılmışlardır.

İzmir - Kasaba demiryolu şirketi

İzmir - Kasaba ve temdidi demiryolu Türk Anonim Şirketi dün sabah Galatada Agopyan hanında yıllık toplantısını yapmıştır. Toplantıda ve ilk önce idare meclisi raporu okunmuş ve bunu müteakip mürakıp ve hesap müfettişlerinin raporları dinlenmiştir. Umumî heyet, raporları muvafık görerek tasdik etmiş ve idare meclisi ibra edilmiştir. Ancak iki azanın çalışma müddeti bitmiş olduğundan bunlar yeniden azalıklara seçilmişler ve toplantı bitirilmiştir.

Türk Ticaret ve Sanayi Bankası

Tasfiye halinde bulunan Türk Ticaret ve Sanayi Bankası Umumî Heyeti dün öğleden sonra Bahçekapıda Taşhanda yıllık toplantısını yapmıştır. Evvelâ tasfiye heyetinin raporu okunmuş ve bankanın tasfiyesine karar verildiği tarihten şimdiye kadar yapılan işler görüşülmüştür. Neticede banka mevduatının paraya tahviline ve toplanacak paranın da hissedarlara tevziine karar verilerek toplantı bitirilmiştir.

Diğer şirketler

Usküdar ve havalisi su şirketi ile tasfiye halinde bulunan Terkos Şirketi dün yıllık toplantılarını yaparak vaziyetlerini gözden geçirmişlerdir. Bunlardan başka Zingal, Bomonti ve Anadolu Demiryolu şirketleri de dün yıllık içtimalarını yapmışlar ve bir yıllık faaliyetlerini gözden geçirdikten sonra kâr ve zarar hesaplarını tetkik etmişlerdir.

BELEDİYEDE

Sebze hali Haziranda açılıyor

200 kabzımal 66 yazıhaneye nasıl sığacak?

Kerestecilerde yapılmakta olan şehir muvakkat halinin Haziranda açılacağı anlaşılmaktadır. Hale girecek kabzımal ve komisyoncuların kayıtları Mayıs içinde yapılacak ve dairelerini kiralayacaklardır. Kabzımallardan başka, yumurtacılar, yoğurtçular, patates ve sovancılar da halde çalışacaklardır. Bundan başka, dışarıda kesilipte satılmak üzere İstanbula getirilen kuzular da halde muamele görecektir. Hale girecek esnaf, 3 bin liralık bir kefalet mektubu verdeceklerdir.

İstanbulda bu maddelerin ticaretini yapan 200 kabzımal ve komisyoncu vardır. Bunların hepsi, yeni talimatnameye göre, halde birer yazıhane kiralamak mecburiyetindedirler.

Halbuki halde mevcut yazıhane mecmuu 66 dır. Hal sonradan genişletilmesine rağmen, ancak bu mikdar yazıhane tesisi mümkün olabilmiştir. Bu vaziyet karşısında 200 tüccarın hale nasıl sığabileceği merakla beklenmektedir.

Fakir mahallelere çeşmeler yaptırılacak

Belediye su şebekesinin genişletilmesi programını tamamen tatbik edip bitirdikten sonra, şehrin bilhassa orta halli ve fakir ailelerin toplandığı semtlerinde, umumî çeşmeler yaptırmağa karar vermiştir. Bu çeşmelerden halka bedava olarak bol bol su verilecektir. Önümüzdeki yaz terkosun şehre verdiği günlük su mikdarı 43 bin metre mikâbına çıkacaktır. Bu mikdar bulununca, büyük caddelcr de yaz sabahları yıkanacaktır.

VİLAYETTE

Toprak istiyenler

Kanun toprakları geniş vilâyetlerde tatbik edilecek

510 numaralı kanuna göre, üç sene içinde yemiş ve ekin verir hale getirmek şartile, memurlara ve yerli ahaliye, bırakılmış topraklardan beş dönüme kadar yer verilir. Bu şartları öne sürerek kaymakamlara bir takım müracaatlar yapılmıştır. Maliye Bakanlığı ise bu işin, İstanbula ait olmadığını, toprağı çok olan vilâyetlerde tatbik edileceğini bildirmiştir.

* *Kaymakamlar toplandı* — Kaymakamlar, dün vali muavini Bay Rüknettin Sözer'in başkanlığında toplanmış, şu işleri görüşmüşlerdir:

Genel nüfus yazımı hazırlıkları gözden geçirilmiştir. Bu işte bütün memurların çalıştırılmaları ve aksaklığa yer verilmemesi için şimdiden tetbirler alınması gerekli görülmüştür.

* *Soyadı yazımı* : Bu işin ilerilemekte olduğu görülmüştür. Ancak mahalle mümessillerinin daha fazla çalışmaları da temin edilecektir.

Nisan aylığı — Nisan aylığı yarın yarım verilecektir. Ucretli memurların Mart aylığı da bugün dağılacaktır.

İçişleri Bakanı — İçişleri Bakanı Bay Şükrü Kaya, dün vali ve belediye reisi Bay Muhiddin Ustündağ ile görüşmüştür.

Kadıköy iskelesi Yenileştiriliyor

İki katlı yeni iskelenin inşasına başlandı

Akay idaresinin işleri için Ekonomi Bakanlığı ile temas etmek üzere Ankaraya giden Akay müdürü Bay Cemil şehrimize dönmüştür.

Bay Cemil Ankarada, köprünün Kadıköy iskelesinde yapılacak değişiklik ve yeni alınacak vapurlar ile bilet ücretlerinde tenzilât yapılması meselelerini konuşmuştur.

Aldığımız malûmata göre, Kadıköy iskelesinin yenileştirilmesi için bir proje hazırlanmıştır ki bu proje Ekonomi Bakanlığınca aynen kabul edilmiştir.

Yeni iskelenin yapılmasına da Havuzlar idaresi fabrikalarında başlanmıştır. Yeni iskele iki katlı olacak, vapurun üst katından çıkan yolcular, iskelenin de üst katından yürüyerek, iskelenin köprü ile birleştiği geniş yere inecektir..

Evvelce, iskelenin üst katının köprünün üstü ile birleştirilmesi düşünülmüştü, fakat duba kısımlarının sert havalarda sallanacağı göz önünde tutularak bu fikirden vazgeçilmiştir.

Iskelenin üst kısmında bir de güzel gazino yapılacaktır.

Yeni vapurlar

Yeni alınacak vapurlar meselesine gelince, henüz kararlaştırılmış kat'i bir şey yoktur. Yalnız denizyolları idaresinin on yeni vapur alması için tahsisat verilmiştir. Bu tahsisattan bir miktar ayrılarak Akay için iki yeni vapur yaptırılması ve bu vapurların Adalar hattına verilmesi düşünülmüştür.

Bu ancak bir fikir halinde ve gelecek seneler için mevzuu bahsolmuştur.

Bu sene mevcut vapurlar kâfi gelecektir. Seferden alıkonulan, eski alınan vapurların yerine Şirketi Hayriyeden alınan Erenköy ve Göztepe vapurları doldurmuştur. Maltepe vapuru da iyiden iyiye tamir ettirilerek yenileştirilmiştir.

Şimdi sürati gayet iyidir. Maltepe vapuru da Adalar hattına verilmiştir.

Ucuz biletler

Biletleri ucuzlatma işine gelince, bu sene ancak haftada iki defa olmak üzere tenezzüh seferleri tertip edilmiştir. Bu seferlerde başlıyarak hükmü bir buçuk gün sonra geçecek gidiş gelişli yarı yarıya ucuz biletler yapılmıştır.

Bütün bilet ücretlerinde bir ucuzlatma yapmağa imkân bulunamamıştır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

30 MART 935

AKŞAM FIYATLARI

İSTİKRAZLAR		TAHVİLAT	
Istikrazı dahili	97,25		
1933 Esham	99	Rıhtım	10.75
Kuponsuz	29,27,50	An. mümessil	51,85
„ II	27,70	An. tahvili I.	44,40
„ III	28,20	An. tahvili III	50,50

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Reji kuponsuz	2,25
„ „ Hamiline	10,15	Telefon	14
„ „ Müessis	99	Terkos	17,—
Türkiye Cumhuriyet Bankası	63,25	Çimento	13,20
		Ittihat dey.	9,50
Tramvay	29,50	Şark dey.	0.95
Anadolu Hisse	25,20	Balya	1,55
Şir. Hayriye	15,50	Şark m. ecza	4.65

ÇEK FIYATLARI

Fransız F.	12,03,50	Prağ	19,06,35
Londra	605,50	Belgrat	35,20,83
Milâno	960	Moskova	10,97 25
Nüyork	79,40	Berlin	1,97,75
Cenevre	2,45,70	Madrit	5,80,25
Atina	83,82	Budapeşte	4,52,44
Brüksel	4,11,34	Varşova	4,23,65
Amsterdam	1,17,73	Bükreş	78,23,16
Sofya	65,81	Viyana	4,26,60

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	20 İ. İsviçre	815
1 Dolar	125	1 Pezeta	18
1 Kur. Çek	98	1 Mark	43
1 Şile Av.	23.50	1 Zloti	22
1 İsterlin	605	20 Ley	17
20 Liret	213	20 Dinar	55
20 Leva	23	1 Çernoviç	—,—
20 F. Belçika	115	Altın	9.32
20 Drahmi	24	Mecidiye	41
1 Florin	83	Banknot	240

MAHKEMELERDE

Romanyadan Kaçan katil

Burada yakalandı, istenilmediğinden bırakıldı

Romanyada amcasının oğlunu öldürerek Türkiyeye kaçan Salim oğlu Hüyin hakkında Köstence istinaf mahkemesince tevkif kararı verilmiş, bunun üzerine Köstence istinaf müddeiumumisi hükûmeti vasıtasile Salim oğlu Hüseyinin tevkifini ve teslimini hükûmetimizden istemiştir.

O zaman Salim Hüseyin yakalanmış, hâkim huzuruna sevkedilmiş, hâkim de Hüseyinin Türk tebaasından olmadığına ve suçunun âdî suçlardan olduğuna karar vererek kendisini tevkif etmişti.

Hükûmet bunun üzerine Romanya hükûmetine haber vererek Salim oğlu Hüseyinin tevkif edildiğini ve Romen memurlarına teslim edileceğini bildirmişti. Köstence istinaf müddeiumumiliği ne düşünmüş ise düşünmüş, Salim oğlu Hüseyinin tevkifinden ve tesellümünden vazgeçmiştir.

Bunun üzerine Salim oğlu Hüseyin dün tekrar hâkim huzuruna çıkarılmış, Köstence istinaf müddeiumumiliğinin kararı hâkime bildirilerek Hüseyinin serbest bırakılması istenilmiştir. Sultanahmet birinci sulh ceza hâkimi Bay Reşit Nomer Hüseyine serbest bırakıldığını tefhim etmiştir.

Korucu Kâmilin katili

Korucu Kâmili öldüren Osmanın duruşması dün ağır ceza mahkemesinde bitirilmiştir.

Dünkü mahkemede iddia makamı mütaleasını serdetmiş ve Osmanın cezayı hafifletici sebepler nazarı dikkate alınarak cezalandırılmasını istemiştir. Duruşma müdafaa yapılması için başka güne bırakılmıştır.

Kurşun hırsızı

Çarşıkapıdaki Sinan medresesinin kubbelerine çıkarak kurşunlarını çalmayı âdet edinen Mehmet gene kurşun çalarken görülmüş ve çaldığı kurşunlarla birlikte yakalanarak adliyeye verilmiştir.

Mehmet hâkim huzuruna çıkarılmış ve sorgusu yapıldıktan sonra hakkında tevkif kararı verilmiştir.

Bir hırsız daha

Paket postanesinde postahaneyi tamir eden müteahhidin çimentolarını çalan, bu hırsızlığa kanmıyarak ayrıca civardaki hanlarin birisine girerek handaki su tesisatının kurşun borularını sökmeğe bağlayan Istepan adlı hırsız iş başında iken yakalanmış ve adliyeye teslim edilmiştir.

Müddeiumumilik Istepanı tevkif talebile hâkim huzuruna sevketmiş, hâkim de hakkında tevkif kararı vermiştir.

İstanbul müddeiumumiliği

Bazı gazeteler Manisa saylavlığına seçilen Bay Kenan Orerden açık kalan Istanbul müddeiumumiliğine Izmir avukatlarından Bay Süleyman Faiğin tayin edileceğini yazmışlardı.

Bu haber teeyyüt etmemektedir. Henüz Istanbul müddeiumumiliğine kimin getirileceği belli değildir. Söylenişlere göre bu vazife Bay Süleyman Faiğa teklif edilmiş ise de kendisi buna razı olmamıştır.

Bir eroin kaçakçısı hakkında iki karar

Topal Hasan isminde sabıkalı bir eroin kaçakçısının ayrı ayrı iki suçtan dolayı hem 8 inci, hem dokuzuncu ihtisas mahkemelerinde duruşması yapılıyordu. Dün iki mahkeme de suçlu hakkında kanaat hâsıl ederek karar vermiştir. 8 inci ihtisas mahkemesi Hasanın 14 ay hapsine ve bir sene Kastamonuya sürülmesine, 8 inci ihtisas mahkemesi de 14 ay hapsile Malatyanın Adıyaman kazasına sürülmesine karar vermiştir.

Esrar kaçakçıları mahkûm oldu

Dün Sekizinci ihtisas mahkemesinde esrar kaçakçılığından suçlu Raşel, Avram ve Feyzinin duruşmasma devam edilmiş ve karar verilmiştir. Bu karara göre suç tahakkuk ettiğinden Feyzi 14 ay hapis ile 6000 lira ağır para cezasına, Avram 14 ay hapis ve 254 lira ağır para cezasına, Raşel de bir sene hapis ve 200 lira ağır para cezasına mahkûm edilmişlerdir.

Kaptan ve çarkçıların Terfi imtihanları

Ekonomi bakanlığı, ticaret gemilerimizdeki kaptan ve çarkçılarla motorcuların yıllık terfi imtihanlarına başlanması için deniz ticaret müdürlüğüne tebligat yapmıştır. Imtihanlara Ortaköydeki yüksek deniz ticareti mektebinde yarından itibaren başlanılacak ve ayın 7 sine kadar devam edecektir.

Öğrendiğimize göre, bir çok kaptanlar bu karara itiraz etmişler, imtihan için ayrılan bir haftalık müddetin çok az olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Bilhassa deniz yolları idaresi gemilerinde çalışan kaptanlardan bir çoğu imtihan için ayrılan müddet içerisinde seferde bulunduklarını bildirerek vaktin uzatılmasını istemişlerdir. Mesele, Ekonomi bakanlığına bildirilmiştir.

Günün Gölgesi

Para kavgası

Siyasî ufukların karardığı şu zamanlarda ekonomik ufuklarda da pek parlaklık yoktur. Hele para kavgası, bir savaş manzarası kadar etrafa endişe vermekte ve her memleket ekonomik sahadaki karışıklığın ve istikrarsızlığın önüne geçmek için tedbirler almaktadır. Bu tedbirler arasında zehire karşı panzehirle tedavi usul olduğu gibi, bazan panzehirin doğurduğu ihtilâçları, sarsıntıları zehirle tedavi usulü de vardır.

İşte Belçikanın parasının kıymetini düşürmek için aldığı son karar bunun delilidir:

Hâdiseyi anlatalım: Belçika ötedenberi sağlam para sistemini muhafaza etmekte idi. Çünkü altın esasına merbuttu ve merkez bankasında kâğıt paraların karşılığı hemen ekseriya yüzde 64 le yüzde 70 arasında oynuyordu..

Büyük ihracatcı memleketlerin altın esasına sadık oldukları bir zamanda daima ihracatçı kalan Belçika için bir tehlike yoktu. Çünkü uluslar arası ticarette rekabet edenler daima ayni silâhla, yani altınla biribirlerinin karşısına çıkıyorlardı. Fakat vaktaki Ingiltere altın esasını terketti. Ve Birleşik Amerika Bay Rosvelt'in teşebbüsile doların kıymetini hemen yarı yarıya indirdi. O zaman Belçika uluslar arası sahada yaya kaldı. Çünkü diğer ecnebî dövizlerinin mütemadî oynamaları, düşüşleri dolayısile Belçika ihracatçılarının rekabetlerine mâni oluyordu. Bu, bittâbi memleketin sanayiine tesir ediyor, yurdda işsizleri çoğaltıyordu. Çünkü Ingiltere ve Amerika ihracat zamanlarında paralarının kıymetlerini istedikleri gibi ayar ediyorlar ve kendi menfaatleri neyi icap ediyorsa onu yapıyorlardı. Para oralarda yurt lehine bir elâstikiyet kazandığı halde Belçikada dimdik, olduğu gibi duruyordu. Paraları altın esasına bağlı olan diğer devletler de ayni vaziyette idiler. Nihayet isterling ve dolar cephesine karşı koymak üzere geçen teşrinievvelde Brüksel'de bir konferans toplandı. Bu konferansa Italya, Belçika, Fransa, Holanda, Isviçre ve Polonya iştirak ettiler. Ve müşterek bir ekonomik çalışmanın esaslarını hazırladılar. Bu suretle mütekabil ihracatlarını yüzde 10 arttırarak, ihracat krizine karşı koyacaklardı. Fakat olmadı. İstenilen netice elde edilemedi. Belçikanın ithalâtı yüzde 19 düştüğü halde ihracatı yüzde 35 inmişti...

Buna bir çare bulmak lâzımdı. Muhtelif teşebbüslere girişildi. (enflasiyon) taraftarları, (devaluasiyon) taraftarları hemen ortaya atıldılar; paranın kıymetten düşürülmesini ileri sürdüler. Ve en sonunda bu mesele bir kabine buhranı şeklini aldı. Şimdi mevkii iktidara gelen Van Zeeland işe derhal cezrî bir surette müdahale etti. Ve Belçika frangının tıpkı Rosvelt'in yaptığı gibi kıymetten düşürülmesi fikrini ileri sürdü.

Bu sayede vakıa fiyatlar bir parça artacaktı. Fakat memleketin ihracatı kamçılanacak, sanayi hayatına yeni bir hız verilecek, işsizlerin miktarı azalacak ve son zamanlarda pek fazla kıymetten düşen gayri menkuller tekrar kıymetlenecekti.

Belçika meclisinde uzun ve hararetli münakaşalar oldu. Ve nihayet Belçikanın yeni Rosvelt'i istediğini kabul ettirdi. Ve frangın yüzde otuz nisbetine kadar düşürülmesi esasını koydu. Bu suretle Belçika gerek memleket dahilinde, gerek memleket dışında, ticaretin üzerine çöken altının ağırlığını gidermiş olacaktır.

Fakat acaba bu iyi bir tedbir midir? Bu derhal kestirilemez. Yalnız şurası muhakkaktır ki uluslar arası emniyet meselesi halledilmedikçe bu para keşmekeşi böle devam edip gidecektir. Diğer taraftan sınaî yahut ticarî bir bloka istinat etmiyen bir para blokunun aşağı yukarı hiç bir kıymeti yoktur. Belçika, parasını düşürmesile bu düşünceye tercüman olmuştur.

Mümtaz FAIK

Yolcu tarifesi

Yük ve yolcu navlunları tarife komisyonu dün de toplantısına devam etmiştir. Komisyon, yolcu ücretlerindeki tetkiklerini bitirmek üzeredir. Tarife bugün kat'i şeklini alacaktır.

KRONİK

Girit medeniyeti

Milliyetin geçen cuma günü, makineye verilirken, koyduğu bir tel yazısına göre, Atinadaki askerî mahkeme, komşu ve dost ülkede çıkan son azı hareketinde ele geçmiş olan adamların suçlarını meydana çıkarmış olacak ki, müddeiumumî onlardan her birine düşen cezaları istemiş...

Bu azı hareketinde mahkemenin, vazifesi olmadığı için, şüphesiz hiç aramadığı bir nokta vardır: Görünüşte Atinayi alarak orada hükûmetin yerine geçmek istiyen bir partinin kavgasından ibaret olan bu hareket niçin hükûmet merkezinde, yahut asıl Yunanistanın oraya yakın başka bir yerinde çıkmayıp ta, Giritte başlamıştır?

Parti kavgaları dünyanın her tarafında görülür, fakat bunlar silâhla da olsalar, en çok defa ülkenin merkez topraklarında yapılır. Bir parti şefinin başını alarak kendi doğduğu yere kadar gitmesi ve oradan baş kaldırması bayağı bir parti kavgası sayılamaz. Şu halde bu aykırılığın sebebini aramak lâzım gelir.

Girit adasında bu sefer çıkan azı hareketi hiç te birinci değildir. Eskiden Girit Osmanlı imparatorluğuna bağlı iken gene bir çok defa o hareketi çıkarmıştı. O zamanlar da Giritlilerin Yunanca konuştuklarına bakılarak, o hareketleri Yunanlılık namına çıkardıkları ve yalnızca Yunanistana bağlanmak istedikleri sanılırdı. Halbuki şimdi Yunanistana bağlı bulunuyorlar. Fakat Atinadaki hükûmeti beğenmediklerini bahane ederek bu sefer Yunanistandan ayrılıklarını ilân etmek istiyorlar.

Giritte azı hareketi tabii bir şey olacak ki, Têlemaque hikâyesi bile Girit fasına adada öyle bir hareketin tarifi ile başlar. Fakat o hikâye yazıldığı vakit Girit tarihi hiç bilinmediğinden Fénelon o hareketin sebebini kral ile tebaası arasında bir ihtilâfa hamleder.

Otuz kırk senedenberi Girit adasında yapılan yeraltı araştırmaları, orada Yunan medeniyetinden çok eski ve ondan ayrı bir medeniyet bulunduğunu meydana çıkarmış ve Giridin sayısı bilinmiyen azı hareketlerinin sebebini de bize öğretmiştir.

Şimdiki Elen toprakları daha uykuda iken, yani bundan altı bin yıl önce, Girit adasında bir medeniyet başlamıştı. Ilkin Afrikadan geldikleri sanılan adamların kurdukları (yuvarlak kulübeler) medeniyeti parlak bir şey olmasa da, biraz sonra Anadoludan Giride geçen adamların orada kurdukları (Dört köşe evler), daha sonra büyük saraylar medeniyeti bazı taraflarından şimdiki Avrupa medeniyeti ile omuz öpüşecek derecede ilerilemişti.

Girit medeniyetinin öntükleri (asarı atika) meydana çıkıncaya kadar, Yunan medeniyeti bir (mucize) gibi birdenbire meydana gelmiş, ilk Akdeniz medeniyeti sanılmıştı. Giridin eski tarihi meydana çıktığındanberi Yunan tarihi çok değişti. Yunanlıların medeniyeti Giritten aldıkları anlaşıldı. Zaten tarihi izah edemiyen (Yunan mucizesi) tabirinin kendisi tarihe karıştı.

Eski Yunan tarihçileri Karadenizde ve Akdenizin batı taraflarında kurulmuş olan Yunan kolonilerini ilk medeniyet merkezleri diye kıvançla göstermişlerdi. Halbuki Giritlilerin onlardan çok önce, Akdenizin doğu tarafını bu bütün tuttuktan sonra, şimdiki Ispanyaya, Fransaya, Italyaya kadar gittikleri hattâ Britanya adalarına, Baltık kıyılarına kadar ticaret malları götürdükleri anlaşılmaktadır.

Girit medeniyetinin sanayiine ve güzel sanatlarına gelince, yeraltından çıkarılan öntükler insana hayret vermektedir. Eski Girit saraylarında odalardan her birine kadar götürülmüş olan su boruları, bugünkü medeniyet adamlarının arayıp ta her yerde bulamadıkları konforun eski Giritte pekâlâ bilindiğini göstermektedir. Alman mütehassısların meydana çıkararak "Parisli Bayan,, adını verdikleri küçük bir kadın heykelinde şapka, tuvalet, küpeler hakikaten on dokuzuncu asırda Paristeki bir bayanın süsünü gösteriyor...

Fikrimizce Giritlilerin hiç bir vakit kendilerinkinden başka bir medeniyete bağlanmalarına meydan vermemiş olan sebep onların bu eski ve parlak medeniyetleridir.

Bir medeniyet ne kadar yüksek olursa olsun, daha önceden bir medeniyet kurmuş olan insanları kendisine yürekten bağlayamıyacağını gösteren başka misaller de vardır. Araplar da, Islâm inkilâbından sonra çok parlak ve yüksek bir medeniyet kurarak Türkleri, Iranlıları siyasal bakımdan kendilerine bağlamışlardı. Hattâ onlara arapçayı öğreterek dil birliğini de temin etmişlerdi. Fakat dil birliğinin yürekten birliği temin edemiyeceğini zaman gösterdi. Yemenin bile Islâm medeniyetinden eski ve ondan ayrı bir medeniyeti olduğu için, Islâm medeniyetini kuranlarla ayni dilde konuştuğu halde, gene Islâm medeniyetine yürekten bağlanamadı. Giridi bugün Yunanistandan ayırmağa çalışan da gene onun eski ve ayrı bir medeniyeti bulunmuş olmasıdır.

Girit 1897 de Osmanlı imparatorluğuna karşı azı hareketi çıkardığı vakit orada gazete muhabiri olarak bulunmuş olan Bay Pierre Mille, bir kaç gün oluyor, Temps gazetesinde yazdığı bir makalesinde Giridli bir hiristiyan papasın omuzunda, iki tarafı keskin bir balta taşıdığını görerek şaştığını anlatıyor. Bizde de eskiden dervişlerin ellerindeki asânın başına küçük bir örneğini taktıkları, bu iki taraflı balta kurban kesmeğe yaradığı için eski Girit — belki daha başka yerlerin de — dininde mukaddes tutulan bir yaraç (âlet) tir. Giritli papasın hiristiyan olduğu halde, omuzunda eski Girit diminin mukaddes bir alâmetini taşıması, eski medeniyetlerin dinlere karşı da boyun eğmediklerini göstermez mi?

Bu seferki Girit azı hareketini çıkaranların satın aldıkları ve bir kaç gün Istanbulda konuktanmış olan gemnere verdikleri adlar bile Giridin Yunan medeniyetinden ayrılığını ve eskiliğini göstermek için konulmuş gibidir. Bu gemi adlarını Istanbul gazeteleri yazmışlardı.

Nausikaa Fenike kralı Alkinos'un kızıdır. Büyük şair Omiros bu kızın Yunan medeniyetinden önce, Itakya adası kralı Ulisi hoş tuttuğunu Odise kitabında anlatmıştır. Oteki geminin adı olan Posidon ise eski efsanede Denizler Tanrısıdır. Fakat bu Tanrı Akaeli yani şimdiki Çanakkale kıyılarında otururdu. Efsaneye göre Ege adalarını o yaratmıştır. Akaellilerle Giritlilerin çok kavgaları, fakat her hal de çok münasebetleri vardır. Hülâsa hep Yunan medeniyetinden önce Girit medeniyetine ve Ege medeniyetine bağlı adlar...

Giritlilerin çıkardıkları azı hareketinde onların eski medeniyetlerinin tesirini hatıra getirmekle onların bu hareketini haklı göstermeğe çalışmadığım şüphesizdir. Benim aradığım şey tarih hâdiselerine bakarak onlardan tabiatin bir kanununu öğrenmektir. Tabiat kanunlarında ise haklı veya haksız olamaz.

G. Ą.

TEPEBAŞINDA ŞEHİR

İstanbul Belediyet Şehir Tiyatrosu

Tiyatrosunda Gece saat 20 de

UNUTULAN ADAM

Yazan: *Nâzım Hikmet*

Yalnız bir hafta için...

1607

* *

Fransız Tiyatrosunda

Gece saat 20 de

UÇ SAAT

3 perde

Yazan: Ekrem Reşit. Besteliyen: Cemal Reşit.

2 Nisan salı günü akşamı mevsimin son temsili

1784

Öz dilimizle

Kısa sözler

* *Kulaktan dolma bilginleri, boşaltması kolay olur.*

* *Aç ayı oynamazmış. Ayı olup oynatılmaktansa, insan olup aç kalması iyidir.*

* *Para, kendisini yiyecek olanların yanına yaklaşmaz.*

* *Sevgi yolunda, sözünde duran, yerinde durmuş olur. Başkaları onu geçerler.*

* *Ayağında çarığı yokken, başına fesliğen takanlara şaşma! Fesliğeni görenlerden çoğu, ayağında çizme var, sanırlar.*

* *Zengine dokun geç, züğürde sakın geç, demişler. Yalnız dokunurken tetikte bulun, sarsıntıdan yere düşebilirsin.*

* *Beyazın adı, esmerin tadı varmış. Bana sorarsan, ne adına aldan, ne tadına!...*

* *Gelinle kaynana, bir ipte oyna yan iki cambazdır. İp koparsa, ikisi birden güveyinin başına inerler!*

Salâhaddin GÜNGÖR

RADYO

Bugünkü program

ISTANBUL:

18 Dans musikisi, plâk. 18,30 Jimnastik, Bayan Azade. 18,50 Muhtelif plâklar. 19,30 Haberler. 19,40 Sitar solo - Şrayber. 20 Şehir tiyatrosundan nakil.

175 Khz. M O S K O V A, 1724 m.
11,15: Ulusal musiki. 15: Isveççe yayım. 17,30: Parti yayımı. 18,30: Kızılordu için karışık konser. 19,30: Kolkozlar için dans ve hafif musiki. 22: Almanca yayım. 23,05: Ingilizce yayım. 24,05: Edebiyat.

832 Khz. M O S K O V A, (Stalin) 361 m.
18,30: Bir opera temsilini nakil. 22,45: Dans musikisi.

223 Khz. V A R Ş O V A, 1345 m.
18: Orkestra konseri. 18,40: Çocuk yayımı. 18,50: Sözler. 19: Piyano birliğiyle şarkılar. 19,45: Gençlik. 19,10: Spor. 19,15: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Hafif orkestra konseri. 21,45: Duyumlar. — Sözler. 22: Plâk. 22,30: Edebiyat. 23: Reklâmlar. 23,15: Yeni musiki. 24: Sözlr. 24,05: Hafif musiki.

823 Khz. B Ü K R E Ş, 364 m.
12,30: Radyo orkestrası. 18,05: Romen musikisi. 14: Duyumlar. 14,40: Hafif musiki. 18: Romen musikisi. 19: Duyumlar. 19,15: Hafif musiki. 20: Konferans. 20,20: Plâk. 21: Radyo tiyatrosu. 22: Spor duyumları. 22,-10: Bariton şarkılar. 22,30: Operet musikisi. 23: Duyumlar. 23,25: Konserin devamı.

Khz. L E I P Z I G, 382 m.
18,30: Münihten nakil. 19,10: "Köylü aşkı,, adlı skeç. 20,20: Konferans. 20,35: Spor duyumları. 21: Şen musiki (şarkı, harpa, ksilofon, piyano ve dans orkestrası.) 23: Duyumlar. 23,30: Dans musikisi.

Khz. S T O K H O L M, 426 m.
18,05: Plâk. — Sözler. 20,35: Radyo piyesi. 21,50: Radyo orkestrası. 23: Şarkılı solist konseri.

686 Khz. B E L G R A D, 437 m.
19,25: Sözler. 19,30: Keman konseri. 20: Reklâm ve plâk. 20,30: Ulusal yayım. 21: Karışık yayım. 23: Duyumlar. 23,20: Kahvehane musikisi. 24: Dans plâkları.

545 Khz. B U D A P E Ş T E, 550 m.
19,30: Piyano konseri. 20,15: Konferans. 20,45: Budapeşte konser orkestrası. (Şarkılı) 22,15: Duyumlar. 22,45: Çingene musikisi. 24: Heinemann caz takımı.

Khz. P R A G, 470 m.
18,45: Plâk. 18,50: Almanca musikili yayım. 19,50: Almanca duyumlar. 19,55: Plâk. 20: Duyumlar. 20,05: Populer orkestra konseri. 20,55: Sözler. 21,10: Karışık program. 22,10: Tiyatro. 23: Duyumlar. 23,20: Plâk. 23,25: Plâk. 23,30: Caz ve hafif musiki.

R O M A - N A P O L İ - B A R İ
18: Opera veya tiyatrodan konser nakli. — Sözler. duyumlar. 21,45: "Wiener Blut,, adlı Franz Leharın opereti. 24: Son duyumlar.

MİLANO, TORİNO, FLORANSA, TRİYESTE
18: Karışık konser. — Sözler. 20,15: Plâk. 20,50: Spor duyumları. — Plâk. 21,20: Monoloğ. 21,45: Lonbardonun "Lüna Park,, adlı opereti.

Doğum — Cümhuriyet Halk Partisisi Istanbul Vilâyeti Merkezi Başkâtibi Bay Kâzımın bir oğlu dünyaya gelmiştir. Babasını tebrik eder, oğluna uzun ömür dileriz.

Halkın en çok sevdiği filmleri yaratmakla meşgul
Şen, Çılgın, Sevimli, Çapkın, ve Emsalsiz
F R A N Z I S K A G A A L
tarafından nefis bir surette yarattığı en şen filmi

Sokak Çiçeği

2 saat en şen musiki, en oynak şarkılar, en eğlenceli mevzu
BU GECE saat 9 da İPEK SINEMASINDA
Numerolu koltukların evelden alınmaları rica Olunur. Tel. 44289

YILDIZLAR...
ŞEN ŞARKILAR...
GÜZEL KIZLAR...
ve görülmemiş orijinaliteler

AŞK Çiçekleri

Senenin en şen ve en neşeli musikili filminde. Pek yakında
SUMER SİNEMASINDA

İstanbul Halkının sevgilisi - ÇARDAŞ FURSTİN'lerin
B İ T M E M İŞ S E N F O N İ'lerin yıldızı
Güzeller güzeli, altın sesli
M A R T H A E G G E R T H'in
En son, en nefis ve en güzel filmi
V İ Y A N A B Ü L B Ü L Ü
Zengin sahneler - İlâhî şarkılar - Enfes bir mevzu
Önümüzdeki ÇARŞAMBA M E L E K Sinemasında
Gala müsameresi için numerolu biletler şimdiden satılmaktadır.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil
Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin
UNYON SIGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon: 4.4888. 1609

Öz Türkçe ile Bilmecemiz

Osmanlıca karşılıklarını yazdığımız kelimelerin öz türkçe mukabillerini bularak şeklimizin boş hanelerine yerleştiriniz ve keserek "Milliyet bilmece memurluğuna" gönderiniz. Doğru halledenler arasında kur'a çekiliyor ve kazananlara hediyeler veriyoruz.

Müddet: Pazartesi günü akşama kadardır.

Yeni bilmecemiz

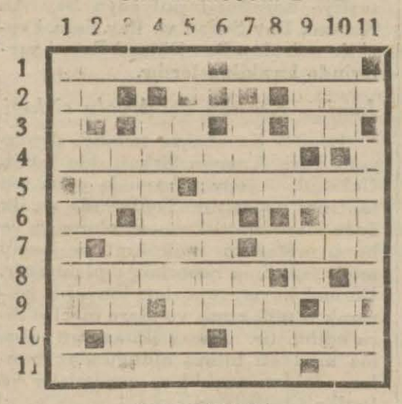

SOLDA NSAGA

1 — Umumî 5, Hususî 4
2 — Yemek 2. Milliyetin yeni adı 3
3 — Isim 2. Eser 2.
4 — Bir vasıtai nakliye 8.
5 — Valide 3. Emin 6.
6 — Ayı yuvası 2. Kayık 3. Erkek 2.
7 — Kamer 2. Eğri kulenin adı 4.
8 — Siyah 4. Köpek 2.
9 — Nota 2. Aşikâr 4.
10 — Duvar 3. Bir renk 5.
11 — Nota 2. Terzinin en işine yarayan âleti 5. Yama 2.

YUKARDAN AŞAGI

1 — Çörek 4. Iptida 3. Yet 2.
2 — Arkadaş 2. Milliyetin yeni adı 3. Kırmızı 2.
3 — Bir rakam 2. Bir vekilimizin soyadı 4.
4 — Elması ile meşhur bir memleket 6.
5 — Nota 2. Cet 3.
6 — Alim 6.
7 — Asyada bir devlet 3. Şişenin tepesinde 4.
8 — Isimleri sıfat yapan edat 2. Kimse 3.
9 — Eski bir Türk medeniyeti 3. Ayı yuvası 2.
10 — Trabzonlu 3. Çabuk 3. Doğurtan 3.
11 — Bir yaz meyvası 5. Yama 2.

Fatih Sulh üçüncü hukuk hâkimliğinden:

Ölü Kabataş lisesi müdürü Mahmudun küçük çocukları Halûk ve Faruğa ablaları Nüzrin 30-3-935 tarihinden itibaren vasi tayin edildiği ilân olunur.

(9909)

YENİ NEŞRIYAT

Büyük gazete

Büyük Gazetenin 23 üncü sayısı renkli bir kapak içinde fevkalâde zengin yazılarla çıkmıştır. Bu sayıda büyük Türk mimarı Sinana dair çok kıymetli yazı ve resimler vardır. Bundan başka, bu sayıda Almanyanın yeni askerî vaziyetine dair, istatistiklere dayanan çok dikkate değer salâhiyettar bir makale vardır. Her hafta daha çok güzelleşen Büyük Gazetenin her sayısında, okuyuculara güzel, tatlı saatler geçirtecek meraklı tefrikalar, hikâye, sinema, kadın sahifeleri ve saire vardır. Büyük Gazeteyi okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Yeni Türk

Istanbul Halkevi tarafından her ayın sonunda çıkarılmakta olan (Yeni Türk) mecmuasının 31 inci sayısı çıkmıştır. Bu sayıda: Ahmed Halid Yaşaroğlu, Halide Nusrat Zorlutuna, Mahmud Yesari, Hatemi Senih Sarp, Selim Sırrı Tarcan, Ahmed Ekrem, A. Yelman, Nüzhet Ergün, E. Göktalay, Salih Münir gibi tanınmış imzaların yazıları vardır.

Yeni Adam

Yeni Adamın 65 inci sayısı çıktı. Içinde Ismail Hakkının Gençler ve cinsî tehlikeler yazısıyle toplu tedris tekniği dersi hakkında yazısı ve daha bir çok kıymetli yazılar vardır.

HALKEVINDE

Mimar Sinan ihtifali

Istanbul Halkevinden:

(Mimar Sinan) ihtifalinin bundan böyle her tarafta 9 Nisanda yapılması karar altına alındığından Evimizce 31 Mart 1935 Pazar günü yapılacak ihtifalin de bu tarihe bırakıldığı ilân olunur.

Hayırperver bir ermeni

Hilâliahmer Beyoğlu Kaza Şubesinden: Geçenlerde ölen tüccardan Arşak Külahyan Efendi Hilâliahmere üç yüz lira bırakmıştır. Otedenberi hayır cemiyetlerine ve bahusus Hilâliahmere birçok yardımda bulunmuş olan bu ölünün ismini hayırla anarız.

Iş ve Işçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. Iş ve işçi istiyenler bir mektupla Iş büromuza müracaat etmelidirler.

İş arayanlar

Yaşım 19, sanatım bakkaliyelerde ve şapkacılıkta çalıştım. Tahsilim ilk mektep. Adres: Kasımpaşa Tabakhane meydan No. 22 Niyazi

* * *

Okur yazarım. Bir sene jandarma başçavuşluğu yaptım. Han, otel, apartıman, mağaza, hususî yazıhane, doktor, depolarda gece bekçiliği ve ayak hizmeti arıyorum. Akşam gazetesi memurlarından Bay Ali vasıtasile Ismaile müracaat edilmesi.

* * *

Han, otel, apartman, yazıhane, dişçi, avukat, doktor, ve hususî daire, matbaalarda, temizlik, bekçi, ve ayak hizmeti arıyorum. Kefil verebilirim. Akşam gazetesi memurlarından Bay Ali vasıtasile Emine.

ÇAGIRIŞLAR

Beşiktaş Halkevi üyelerine

Beşiktaş Halkevinden: Beşiktaş Halkevi dil, edebiyat, tarih kolu üyelerinin mühim bazı meseleleri konuşmak üzere 3. Nisan 1935 çarşamba günü saat 18 de Beşiktaş Halkevinde bulunmaları.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Millî tefrika: 143

Müellifi: Nazmi Şehab

— Evin en iyi kızı bu Fahrünnisa olduktan sonra, fazla durmakta bir fayda yok.

— Yahu otuz lira verdin... Biraz eğlen...

— Sen bana vekâlet edersin.. Allaha ısmarladık.

. . . . . .

— Işte ben adamı böyle yakalarım... Seni yaramaz seni! Ver paraları mı bakayım...

— Ooo. Tahsin beyciğim... Bu ne hal? Ne kadar şişmanlamışsınız. Vallah tanınmayacak bir hale gelmişsiniz.

— Sorma birader. Otomobil ve maroken koltuk hastalığı... Bir ay evvel "Mariyenbat,,da idim. Bin zahmetle biraz zayıflatabildiler ama... buraya gelir gelmez gene eski halini buldu.

— Siz plâva dayanamıyorsunuz anlaşılan..

— Plâv... makarna... canım Nazmi o bizim Üsküp işi baklavalara börekleree can mı dayanır.. Şişerim ne olacak? Kadınlar bu vücudu modaya muvafık bulmıyorlarmış.. Bulmasınlar. Canım sağ olsun...

Nazminin bir çek defteri çıkardığını görünce;

— Ne bu? — diye bağırdı —

— Borcumuzu ödiyelim..

— Vallahi olmaz... Acelesi ne ayol?

Nazmi kahkaha ile güldü:

— Ne de acele ya... a beyim seneler geçti. Hem söyleyin... Yüzde kaç faiz istersiniz?

Ve çeki doldurup Tahsine uzattı:

— Affını rica ederim. Ankaradan çabuk uzaklaşmam lâzımgeldi.

— Öğrendim öğrendim... Seni anlayamamışlar... Başına epey belâ gelmiş.

— E... buyursanız a..

— Arkadaşlarım var. Ben seni gördüm de geldim.

— . . . . . .

— Sen gel bizim yanımıza...

— Kendilerini sıkmış olmıyayım?

— Ne münasebet efendim?

Bu muhavere Büyükadanın birinci sınıf otellerinden birinin önünde, kırmızılı beyazlı bir şemsiyenin altında cereyan etmişti. Tahsin Nazmiyi birkaç adım ötede bir masa etrafında hasırlı koltuklara kurulmuş kendisi gibi şişman dört efendile tanıştırdı:

— Peynirci Mehmet efendi zade Pehlivan bey... Lâhnacı zade Arslan bey... Şişman Ali bey oğlu Narin bey... Buna da işte zeytinyağı piyasasını haraca bağlayan meşhur Lâpacı zade derler.

— Çok şereflendim beyefendiler.

Beyefendiler gülümsemekle iktifa ettiler. Lâpacı zade kaldığıyerden konuşmağa devam etti:

— Beni Bulgaryaya kral yapsınlar. Eğer bu işi on günde halletmezsem yuf olsun ervahıma! Bütün silâhları yirmi dört saatte toplarım, diyeceksiniz ki askerî depolardan aşırılanlar kâfi gelir. Şiddetli bir nizam koyarım, bir askerin silâh sattığını haber aldım mı derhal kurşuna dizdiririm. Hudutları da adam akıllı sıktım mı mesele kalmaz. Makedonya çetelerile, komünistlerle, yok bilmem hangi fırka ile baş edememeleri bundan. Tabiî bu hal tüccarı fena vuruyor. Geçen patırdıda Varnada bizim varilleri süngüleyip delmişler, o canım zeytinyağları şarıl şarıl denize akmış... Hem efendim.. Son kıyamda çiftçiler öyle son sistem makineli tüfekler kullanmışlar ki hükûmet kuvvetlerinde bu silâhlardan bir tane yokmuş. Malûma.. Harbi umumîden sonra Bulgarlar istedikleri gibi silâhlanamıyorlar. Fabrikalar da satamıyor. Nereden bulmuşlar bu herifler o makineli tüfekleri?

Nazmi bir kahkaha attı.

— Neye güldünüz beyim?

— Hiç.. hatırıma bir şey geldi de...

— Hayır, hayır... söylediklerimi doğru bulmadınızı galiba?..

— Ne yalan söyliyeyim... Evet.. Faraza silâh satın almak veya satmak gibi bir şey söylediniz... Bu bir... sonra son sistem makineli tüfekler meselesi...

— Evet...

— Ben bu işleri biraz bilirim. Bulgaristanda herhangi bir komitenin para ile silâh aldığını zannederseniz aldanırsınız. Faraza o son sistem makineli tüfekleri Vikers fabrikası "Abdülkerim,, hesabına yapmıştı. Abdülkerimden almışlardır.

Bu sefer de şişmanlar birer kahkaha attılar. Lâpacı zade göbeğini hoplata, hoplata:

— Aman efendim... — dedi — Rif neresi Varna neresi?

— Yirminci asırda Buharlı gemi denilen bir vasıta vardır. Karadenizden Marmaraya, Marmaradan Adalar denizine, Akdenize Ve cebelüttarıkı geçip Okyanosa çıkmak güç bir şey değildir.

— Iyi ama... Abdülkerim zaten kendisi mühtacı himmet bir dede.. — diye söze karıştı Lâhanacı zade — silâhlarını verir mi?

— Tabiî o vermedi, aldılar.

Ve gülmelerine veya bir şey sormalarına meydan vermeden ilâve etti:

— Bulgarlar Okyanosta şimdi büyük korsanlık yapmaktadırlar. Gün geçmez ki Abdülkerime silâh veya cephane taşıyan bir yelkenli, bir motör veya bir küçük Alman gemisi, kâh Romen, kâh Italyan, bazan da Ingiliz bandırasını taşıyan bir Bulgar korsan gemisinin eline düşmesin.

— . . . . . .

— Dahası var. Bulgarlar bu iş için Ispanya Emniyeti umumîye teşkilâtından büyük yardımlar görürler. Ispanyol hükûmeti Ingiltere nezdinde bir çok siyasî teşebbüsler yapılmasına rağmen Vikers fabrikasının Abdülkerime durmadan silâh taşımasına nasıl mâni olabileceğini düşünürken, bir Ispanyol casusu tesadüfen,, bir Barselon meyhanesinde sarhoş iki Bulgar gemicisinin gevezeliğine kulakmisafiri olmuş ve bu ipucu üzerine Emniyeti umumîye Bulgar korsanları ile temasa girmiş onları kendi hesabına çalıştırmağa başlamıştır.

— Ne tatlı iş! — diyerek dudaklarını yaladı Narin Bey — Şeker...

— Şekerden daha tatlı... — dedi Nazmi — Silâhları alıyorlar. Gemileri Portekiz limanlarında satarlar. Çünkü Portekiz pek Allahlık bir memlekettir. "Bu gemiyi satıyorsun ama bu mal senin mi?,, demek hiçbir liman memurunun aklına gelmez. Hele ufak bir komisyon verdin mi mesele tamamdır.

(Bitmedi)

Avrupada sınırlar değişemez

Bulgarlarla Macarların istedikleri hukuk müsavatı

(Başı 1 inci sahifede)

muştur. Tuna andlaşması ise bugünkü sınırlar için mütekabil bir garanti kaydı ihtiva edecektir. Muahedelerin tadili hareketinin önüne geçecek olan bu şartın küçük anlaşma mümessillerile Bay Titüleskoyu tamamen tatminettiği söylenmektedir.

Şark andlaşması

PARIS, 30 (A.A.) — Matbuat, bir çok gazetelerin bir an evvel akdini istedikleri şark andlaşmasının en hararetli taraftarlarından sayılan Bay Titülesko ile Bay Laval arasındaki tam mutabakata işaret ediyorlar.

Pöti Parizyen diyor ki:

— Küçük itilâf ile Balkan itilâfı, Londra protokolünde derpiş edilen kollektif emniyet sisteminin hararetli taraftarlarıdırlar ve bunun, bir an evvel tahakkuk etmesini dilemektedirler. Bu iki zümreye göre, Almanyanın her hangi bir şuursuz hareketine mâni olmak için, en iyi çare şark ve Tuna misaklarının suratle aktidir. Stresa toplantısnını arefesinde, Fransa ve küçük itilâf devlet adamlarında böyle tam bir fikir uygunluğu görmek insana kuvvet veriyor.

Eko dö Pari de diyor ki:

— Fransa küçük itilâf ve Balkan itilâfı arasındaki iş birliğinin faydalı bir surette devam edebilmesi, Parisle Moskovanın, müştereken sulhu korumağa karar vermelerine bağlıdır. sulhu kurtarmak dileyen uluslar birliğinde eksik halkalardan biri budur.

Bunun diğer eksiği ise, henüz başlayıp ta kat'i şekline girememiş olan Italya - Küçük itilâf karşılığıdır.

Fransız diplomasisinin gayretleri bu iki noktaya matuf olmalıdır.

Bay Ede'nin Rusyadaki temasları faydalı o'du

(Başı 1 inci sahifede)

ka ve Ingiltere arasında bir anlaşma yapılması arzusunu izhar etmiştir.

Görüşmeler çok faydalı oldu

LONDRA, 30 (A.A.) — Bay Eden ile Sovyet Rusya idarecileri arasında yapılan görüşmelerin mevzuu veya temayülleri hakkında hiç bir resmî malûmat verilmemiş olmasına rağmen, Ingiliz gazetelerinin Bay Eden ile beraber giden muhabirleri, görüşmelerin sadece 3 şubat Fransız - Ingiliz beyanatında mevzuu bahsedilen meseleler üzerine yapılmadığını fakat ayni zamanda Ingiliz - Sovyet münasebetlerinin muhtelif görüşmeleri üzerinde yapılacağı hakkında müttefiktirler.

Gazete muhabirleri, Sovyetlerin bu münasebetlerin inkişafı için bariz arzularını kaydetmekte ve tahakkuku bir çok senelere bağlı olan büyük iç programlarla meşgul bulunan Sovyet Rusya idarecilerinin sulh için büyük bir arzu gösterdikleri noktasında bilhassa ısrar etmektedirler. Bunun için ise Ingilterenin teşriki mesaisi elzemdir.

Bay Edenin Sovyet politikasının muhtelif cepheleri hakkında sorduğu suallere, söylendiğine göre, çok açık cevap verilmiştir. Ve bu bakımdan Moskova ziyareti çok faydalı ve müsmir olmuştur.

Söylendiğine göre, dün öğleden sonra Bay Eden ile Bay Stalin arasında yapılan görüşme, pek kıymetli ve menfaatlı olmuştur.

Bay Eden bugün, Bay Litvinov ile birlikte Moskova ile civarını gezecektir. Akşam üzeri Ingiltere sefaretinde bir akşam yemeği verilecektir. Bay Eden yarın akşam Varşovaya hareket edecektir.

Bay Eden tiyatroda

MOSKOVA, 30 (A.A.) — Röyter muhabirinden:

Dün akşam Balet tiyatrosunda verilen gala müsameresinde bulunmak üzere salona girdiği vakit Bay Eden halk tarafmdan heyecanlı ve ani bir tezahüratla karşılanmıştır.

Bütün seyirciler, dakikalarca Bay Edeni alkışlamışlar, sonra orkestra Ingiliz ulusal marşı ile uluslar arası marşını çalmıştır.

Almanyanın istedikleri

B. Hitler: "Avusturyanın ilhakı gayri kabili içtinap bir iştir.,, demiş

Almanyanın Rusyadan endişesi

LONDRA, 30 (A.A) — Havas muhabirinden:

Alman müddeiyatına dair yarı resmî Ingiliz mahafilinden elde edilen malûmat, halen vaziyetin umumî bilânçosunu yapabilecek derecede kâfidir.

Silâhlanma alanında Almanya, Ingiltere ve Fransa ile hava müsavatı istemekte ve bunun için de bu iki devletin Sovyet Rusyanın hava kuvvetlerine hiç değilse, muadil kuvvet bulundurmalarını şart koymaktadır.

Deniz kuvvetleri bakımından Bay Hitler, Fransa bahriyesine muadil bir bahriyeye malik olmak gayesini takip eylediğini ima etmiştir.

Alman kara ordusunun asker mevcudu, 550,000 raddesinde tesbit olunmuştur. Bay Hitler, bu rakamda her türlü tenzilin, diğer Avrupa ordularından da ayni nisbette tenzile bağlı olacağını ihsas etmiştir.

Bununla beraber, Almanyanın böyle bir tenzile razı olması, Avrupa kıtasında mütehaşşid Sovyet ordusu mevcudunun Alman ordusu mevcudunu geçmemesile meşruttur.

Araziye gelince, Almanya, Belçika, Hollnda ve Fransa ile kendi aralarındaki hudutların kat'i mahiyetini teslim eylemekte ve lâkin şark hudutlarının daimî itibarını teyitten imtina etmektedir.

Zannedildiğine göre, Almanyanın Polonya koridorunun kaldırılmasını ve Çekoslovak hudutlarının tashihini istiyeceğine dair olan haberler, Alman hükûmetinin nihaî amaçlarına tamamile tercüman olmaktadır.

Bay Hitler, ayni zamanda, Litvanyanın orada yerleşik bulunan Almanların müesses haklarına daha ziyade riayetkâr olması şartile, bu devletle bir ademi tecavüz andlaşması aktetmek niyetini izhar etmiştir. Ancak diplomatik mahafil, bu tasavvurda, Almanyanın indelhace Litvanyada her hangi bir müdahalesini teshil etmek maksadını görmektedirler.

Avusturya meselesinde, Bay Hitler Alman - Avusturya birleşmesinin gayri kabili içtinap bir keyfiyet olduğunu ve çünkü Avusturyada kendi taraftarlarının kahir bir ekseriyet teşkil eylediklerini söylemiştir.

Mumaileyh, Avusturya işlerinde Italyanın müdahalelerinden şikâyet etmiş ve Avusturyanın tamamiyetini muhafaza maksadına matuf her türlü andlaşmada, Berlindeki kadar Romanın da nüfuzunun tahdit edilmesi ve ileride Avusturya uluşunun izhar edebileceği Almanya ile birleşmek arzularının da hesaba katılması lâzım geleceğini söylemiştir.

Diğer araftan Almanya, garpte bir karşılıklı müzaheret andlaşması aktine hazırdır. Ancak, Sovyetleri de ihtiva edecek bir şark müzaheret sistemini hiç bir zaman kabul etmiyecektir.

Alman zimamdarları, şarkî Avrupada mevcut iki taraflı uzlaşmaların takviyesini ve hattâ yeniden böyle iki taraflı uzlaşmaların akdini tavsiye etmektedirler.

Nihayet, Almanya müstemlekâtına malik olmak hakkını da iddia etmiştir. Almanya, ancak bu sayılan müddeiyatın kabul ve tatmini şartiledir ki, Cenevreye avdetini derpiş edebilecektir.

Ingiliz nazırları, Almanya ile Ingiltere arasında bir itilâf akdi hakkında Bay Hitler tarafından ileri sürülen teklif üzerinde durmamışlardır.

Avusturya gazete leri ne yazıyorlar

VIYANA, 30 (A.A.) — Bay Hitlerin Avusturya meselesinde almış olduğu vaziyet, Viyana matbuatının protestolarına sebep olmaktadır.

Matbuat, bütün ümitlerini, Moskova konferansına bağlamıştır.

Krallık taraftarı matbuat, Hitlerizme ve anlaşmaya karşı yegâne müessir ve devamlı kale olarak tavsif ettiği krallık meselesinin süratle hallinin lüzumunu yazmaktadır.

Reichpost gazetesi diyor ki:

"Ademi müdahale misakı hakkında Romanın telâkkileri ile Berlinin telâkkileri arasında uçsuz bucaksız bir uçurum vardır. Bay Hitler, ikinci Alman devletine karşı aldığı vaziyet ile Alman eserine büyük bir zarar vermektedir.

"Viner Journal" Berlin görüşmerinin iflâs edişinin Fransız - Sovyet dostluğuna sebep olduğunu yazmaktadır.

Sovyet Rusya, Almanya tarafından Avrupa ulusları ahenginde kendisine teklif edilen şerefli mevkii kaçırmayacaktır.

"Tag, gazetesi,, diyor ki:

Berlin, bir vaka oldu, Moskova ise bir hâdise olacaktır.

MEMLEKETTE

Bursada Yeşil müzesi

Mısır Sultanının armağan ettiği değerli kur'an acaba ne oldu?

BURSA, (Milliyet) — Tarihî ve mimarî kıymetleri itibarile birçok kimselerin uğrağı olan Yeşilcami ve türbesinden başka şehrimizde üçüncü bir eser daha Yeşildeki medreseyi göstermek herhalde faydalı bir bilgi olur düşüncesindeyim. Evvelce, asker kaçağı işsiz softaların solukluğunu yapan bu yer, Atatürk Türkiyesinin büyük himmetlerile müzeye çevrilmiş, şehrin dört bucağından gelen birçok eserlerle süslenerek oldukça zengin bir meşher haline konulmuştur. Roma ve Bizans devirlerini tanıtan heykellerden başka gene, eski devirlere ait birtakım eserler, elle yazılmış kitaplar, tesbihler, altın kakmalı pala ve benzerleri gibi daha birçok eserler bulunmaktadır. Türk gezginlerinden başka, dış memleketlerden gelenlerden birçoğunun bu yerlere uğramaması ve bu eserler üzerinde inceden inceye araştırmalar yapmamaları kabil değildir. Yalnız, içine topladığı bu kıymetli eserlerle oldukça bir varlık haline konulan müzenin tek bir noksanı var: Düzgünsüzlük... Düzgünsüzlük dediğim zaman sakın heykellerin sıralanması, müze bahçesine ektirilen çiçeklerin dizilme tarzı gibi düzgünsüzlükler hâtıra gelmesin!. Çünkü; yukarıda sıraladığım bu işlerden bir yıl önce Bursaya gelen İstanbullu bir gazeteci arkadaş bahsetmiş, bunların düzeltilmesi için yazdığı bir yazı ile de lâzımgelenlerin dikkat gözünü açmağa çalışmıştı. Benim burada anlatmak istediğim idaredeki düzgünsüzlük şeklidir. Ne gibi mi diyecekesniz? Bu baştan başa bir hikâyedir. Anlatayım:

Öğrendiğime göre, vaktile Evkaf müdürlüğü tarafından Bursa müzesine birçok kıymetli eserler verilmiş. Bunlar arasında Mısır sultanlarından Berkokun armağanı olan yerde kuran varmış.

Müzenin tamiri sırasında baha da değeri olmayan bu eserler her nasılsa müze tavanının bir köşesine atılmış. Aylar yılları kovaladığı, yağmurlar ortalığı sellere boğduğu sıralarda dahi zavallı bir hal de bırakılmış olan bu kitapların hatırını sormak bile kimsenin aklından geçmemiş...

Günün birinde nedense müze idaresinde bir devşirmeye lüzum görülmüş. Alıp verme (teslim tesellüm) işinde müzenin başkanı olan zat alâkalanmadığı için bu iş te hademeler arasında yapılmış. Müze başkanı ayrıca dıvar inşası, lâhit nakilleri ve satın alınan çiçek tohumları için sarfedilen fazla para işlerine karşı da göz yummuş. Yahut yummağa lüzum görmüş... Fakat, gene günün birinde müze ile türbenin hademe ve bahçıvanlığını yapan altmışlık bir ihtiyarın:

— Müzede artık eskilere rağbet kalmadı. Dışarı!.

Sözile işinden çıkarılması, hademenin de hakkını aramak için yüksek makamlara gitmesi, bütün bu yazdıklarımın birçoğunu meydana çıkarmış, yapılan araştırma ve elemede mesullerin 1609 numaral kanunla müddeiumumiliğe verilmesi kararlaşmıştır. Doğrudan doğruya (suiistimal) suçile mahkemeye verilen müze müdürünün böyle bir suçu işleyip işlemediğini bilmiyorum. Bunu, Cümhuriyet mahkemeleri kuşku yok ki meydana çıkaracaktır. Yalnız, Berkok'un armağan ettiği ve yirmibeş bin İngiliz lirası değerinde olduğu söylenen bu kitabla diğer eserlerin henüz meydana çıkmayışı ile müze müdürünün üstüne aldığı işlerle uğraşmakta fazla ihmalkârlık gösterdiği anlaşılmaktadır. Gene öğrendiğime göre, bu işlerle uğraşmak için vilâyetçe hususî bir komisyon teşkil edilmiş, eldeki listeye nazaran müzeye ait eserler hakkında araştırmalarma başlamıştır.

Örnek bir Evkaf idaresi

Diyarbekir Evkafı yep yeni bir zihniyetle çalışıyor

DİYARBEKIR, (Milliyet) — Şarımız evkaf idaresi büyük bir gayretle çalışmaktadır. Bir zamanlar yalnız dinî müesseselerin bekcisi olan bu idarenin bugün ulusal müesseselerimizin tekâmülü ve faydalı işlerimizin kuvvetlenmesi için azamî surette yardım etmeğe başladığını görmekle iftihar ediyoruz.

Diyarbekir evkaf idaresi Şarın hayatî bir ihtiyaci olan Hamruvat suyunun demir borularla Şar'a akıtılması için 60 bin lira kadar yardımda bulunmuş, dağ ve Mardin kapılarındaki mezarlıkları kaldırmak suretile memleketin sıhhî ve bediî güzelliğine yardım etmiştir. Bundan başka bu idare kendi gayesi dahilinde de çok faydalı işler görmüştür. Bunlar arasında:

Berbad bir vaziyette bulunan vakıf akarlar yeni biçimde tamir edilmiş ve Bağdat caddesinde yeniden yirmi mağaza ve birçok dükkân yapılmıştır. Melik Ahmet civarında Ablak mescidi yıkılacak bir vaziyette olduğu için ortadan kaldırılmış ve yerine güzel bir park yaptırılmıştır.

Eski eserlerden Behram Paşa camiini eski vaziyetine halel gelmemek üzere tamir ve bundan altı yıl önce Yıldırım çarpmasile yıkılan minaresi tamir edilmiştir. Evkaf idaresi bunlardan başka bütün minarelere Paratonerler taktırmış ve evlâdı vakıftan olmıyan kimseler tarafından idare edilen vakıf akarlarına el koymuş, sui istimalleri görülen mütevellilerin ellerinden akaretleri almıştır.

Denizli daimî encümeni

DENIZLI, (Milliyet) — Genel toplantılarma bu seneki daimî encümen üyeleri seçimi yapıldı. Neticede şu dört kişi kazandı. Davas üyesi Mehmet, Acıpayam üyesi Faik, Boldan üyesi: Cemal, Çal üyesi Abdurrahman. Bunlardan B. Mehmet geçen sene de Encümen üyesi idi. Diğer üçü bu sene encümene girmişlerdir.

Harputta büyük bir umran faaliyeti var

HARPUT, (Milliyet) — Milletimizin kültür kaynağı olan halkevlerimizin iki, üç senede başardığı işler göğsümüzü kabartıyor. Harput nahiyesinde yeni bir halkevinin açılması iyi bir çalışma eseridir. Bu halkevinin inşasma geçen sene başlanmıştır, geri kalan aksamın önümüzdeki mevsimde bitirilmesine çalışılıyor. Dokuz şubesinin çalışmasına ait odaları, umumî toplantı, müsamere ve konferans salonlarile evimiz cidden büyük bir varlık olacaktır. Bunları görünce nüfusu 300 den fazla olan kazalarımızda şu mevsimlerde birer halkevi inşasına başlanılmasını kaymakamlarımızdan dilelemekten insan kendisini alamıyor.

Harput tarihî kıymetini kaybedince mütemadiyen harap olmuş, son senelerde buna bir çare bulmak emelile birkaç zengin birleşerek asrî büyük bir deri fabrikası açmıştır.

Yakın vilâyet ve kazalara fazla ihracat yapılarak kârlı neticeler alınmıştır. Her tarafta inzibatın düzelmesile Harput bağ ve bahçelerine evler yapılarak meyve ve ziraat verimleri artmıştır. Eski eserler cihetinden değeri fazla olan Sarahatun, Kurşunlu, Ulu camilerle Kale, Meryek mabedi herkesin istifadesine arzedilmiştir. Harputun tabiî teşekkülâtile maruf buzluğu, Yarıçavuşsuyu tanzim ve büyük yolları tamir edilerek hamam ve çarşı işleri de düzeltilmiştir. Elâzize gelen muhacirler Harputa yerleştirilerek sıhhî köy evleri yaptırılmaya başlanmıştır. Bitirilmek üzere olan halkevi açılarak Cümhuriyet meydanı yapılmıştır. Ortasına güzel kaide üstünde Atatürkün heykeli dikilecektir.

Edirne umumî meclisi işini bitirdi

EDIRNE, (Milliyet) — Kırk beş gündenberi çalışmasına devam etmekte bulunan Edirne vilâyeti umumî meclisi dün geç vakte kadar çalışarak maarif, nafıa, sıhhat, müteferrik ve fevkalâde bütçelerini müzakere ve kabul ettikten ve daimî encümen azalıklarma ait seçimi bitirdikten sonra vali Salim Özdemir Günday'ın kısa bir ayrılış söylevile mesaisine nihayet vermiştir. Daimî encümen azalıklarına Edirneden Hatice Ekrem Demiray, Kavaklıdan Fuat Ozan, Uzunköprüden Vahit Yenilmez, Keşandan Arif Ödöl seçilmiştir.

* Kırklareli Halkevi tarafından aylık bir mecmuanın çıkarılması kararlaştırılmıştır.

* Kırklareli vilâyeti orman müdürlüğü Edirneye nakledilmiştir.

Kırşehrinde kılık değişimi

KIRŞEHIR, (Milliyet) — Bugün Halk Fırkasında toplanan kadınlarımız, elbirliğiyle çarşafları çıkararak manto giymeğe karar vermişlerdir. Kadınlarımızın bu yerinde söz birliğini yaptıkları toplantıda şehir bandosu da saatlerce birçok parçalar çalmıştır.

Köylü için yaptırılacak ev tipi nasıl olmalıdır?

Mimarlar Halkevinin bazı şartlarına itiraz ediyorlar. Köycülük şubesi reisi de mimarlardan fedakârlık istiyor

Halkevlerinin köy evleri tipleri ve projeleri hakkında Türk mimarları arasında açmış olduğu müsabaka etrafında dün de bazı mimarlarımızla konuştuk.

Güzel Sanatlar Akademisi mebanî profesörü Bay Arif Hikmet Holtay diyor ki:

—" Halkevinin böyle bir müsabakasından şimdi haberdar oluyorum. Ve görüyorum ki çok güzel düşünülmüş bir tertiptir. Ancak bu şartları daha serbest bırakmak muvafık olurdu.

Halkevinin tercih şartlarından olan: sıhhî şartlar, malzeme ve teknik noktasından köylünün kendi elile yapabilmesi gibi iki maddesi gayet mümkün olmakla beraber, diğerleri mahallî tetkiklere ihtiyaç gösteren ve bir proylem teşkil eden mühim kısımlardır.

Meselâ ucuz olmak meselesi: Bu, her mıntakaya göre değişebilir. Bir yerde muayyen bir miktara çıkan bir tip, ayni olmak üzere diğer bir mıntakada daha çok pahalıya malolabilir. Bunun için araziyi, malzemesini, nakliyat şartlarını düşünmek ve bilmek icap eder. Bununla beraber iklime uyması, lâzımdır ki bu da ayrı ayrı mıntakalara göre tipleri değiştirmek zaruretini ihdas eder.

Sonra iklimi, araziyi, köylünün yaşayış ve zevkini bilmeden, Türk zevk ve karakterine uyar tipler çıkarabilmek mümkün olamaz. Ve en mühim olan cihet Türk zevk ve karakterine uyarlık meselesidir.

Çünkü bugün Türk zevk ve karakteri her sahada inkilâp geçiriyor. Bu hususta; mahallî tetkiklerden alınacak nokta, belki yalnız yaşayışa uygunluk ciheti olacaktır. Maamafih formü de vücude getiren evvelâ yaşayış tarzı ve sonra da iklimdir. Bunlar tetkik edilir de fennî ve asrî terakkiyat ile telif edilirse bugünkü zevke uyar tipler kendiliğinden vücude getirilmiş olur.

Halkevlerinin mimarları tenvir etmesi icap eder, tâ ki mimar bilmediği ve tanımadığı köylüyü birdenbire eski tabiat ve itiyatlarından ayırarak, kendisinden beklenilen tipin çok ayrı ve aykırı bir şeklini yapmasın.

Bu işin tek bir ilâcı vardır: Her vilâyete; o da en asgarı olarak; bir mimar göndermektir. Eğer böyle bir şey yapılırsa bu gibi zamanlarda daima onların raporları müzahir bir yardımcı olarak her zaman ve her susuta işe yarar birer malûmat membaı olur.

Bay Mimar Hüsnüye göre

Bay mimar Hüsnü diyor ki:

— Bu tertip ufak mikyasta bir müsabakadan ibaret olmakla beraber söylenecek bir hayli söz bulunabilir.

Meselâ her zaman olduğu gibi burada da: "Türk zevk ve karakterine uyar olmak..,, kaydını görüyoruz. Fakat Türk zevk ve karakteri demek nedir?.. Evvelâ bunu anlamak icap eder.

Bugün modern mimarî denilen bir sistem vardır ve bu şıklık, konfor yapmaktan ziyade ihtiyaçtan doğan bir sistemdir. Her memlekette, her yurtta şimdi bu gözetiliyor. Fakat hepsi de kendi hususiyetlerini, eski mimarilerinin hâlâ güzelliğini muhafaza eden kısmlarını alarak bu yeni tarza ilâve etmekte olduklarından birer karakter göstermektedirler.

Bizde ise buna hiç riayet olunmamaktadır. Şöyle yeni yapılara bir göz atarsak görürüz ki bunlar bütün yabancı ve Türk karakterine, zevkine uymaz tiplerdir.

Bunun yegâne sebebi de "jüri,, lerin bu işe lâyikile vâkıf olmamaları, yahut dıkkat etmemeleri, ehemmiyet vermemeleridir.

Hangi Türk mimar, eski mimarîsinin güzelliklerinden, detablarından, karakterlerinden almasını istemez. Fakat bu yapılınca: "Bunda eskilik var. Modern değil,, dir denilmekte ve ve acayiplik, yepyenilik, benzememezlik aranmaktadır. O zaman Türk mimarı kendi millî zevkini ve karakterini — mecburen — bırakmakta ve kazanç için yabancı stillere, yabancı tiplere bağlanmaktadır.

Bu müsabakada bir şey daha var ki benim düşünceme çok aykırıdır:

" Köylünün; evini kendi elile yapması,, ki bu biraz şairane olan bir hayalden ibarettir. Çünkü her şeyden evvel bilgi ve fen meselesi olan böyle bir işi köylünün yapması, yapabilmesi ne dereceye kadar doğrudur?

Sonra mimarlarımızdan iki münferit tip istenirken, arazi hakkında hiç bir malûmat verilmiyor. Bu nakıstır. Çünkü ön açık, düz, kapalı, ağaçlık arazide olmasına göre tipleri başka başka olur.

Nüfus meselesi, ihtiyaç cihetleri de mühimdir. Ahır, samanlık, gibi köylüye her şeyden evvel lâzım olan ve hayvanlarının en belli başlı ihtiyacını teşkil eden kısımlar nasıl ve nerede olmalıdır? Bütün bunlar bilinmesi lâzım gelen cihetlerdir.

Hülâsa diyebilirim ki, mimar; behemehal araziyi görmeli ve ona göre tipini yaratmalıdır.,,

Bay Zeki Sayâra göre

Güzel sanatlar birliği umumî kâtibi Bay Zeki Sayâr diyor ki:

— Halkevinin tertip ettiği bu konkur; Istanbul ve civarları köyleri için dar bir çerçeveye alınmış mahdut bir müsabakadan ibarettir.

Bu bahis etrafında böyle bir umumiyet yaratarak meseleyi büyültmek; zannederim ki, doğru olamaz. Bu konkurda mimarları çalıştırmak üzere tertip edilmiş küçük mikyasta bir müsabaka hali ve ancak münferit iki ev tipine inhisar eden bir hususiyet görüyoruz.

Binaenaleyh buna umumiyet vermemelidir. Esasen böyle bir şekilde ve umumiyet ifade eder bir konkur da yapılamaz.

Çünkü, Türkiye geniştir ve iklim çok mütehaliftir. Her ayrı mıntakada ayrı ayrı tiplere ihtiyaç vardır.

Biz bu ufak işte köycülük kastını göremiyoruz. Çünkü o iş; büyük bir büro ve teknik işidir. Ve çok geniştir. Bu müsabaka ise Istanbul civarı ve köylerine aittir.,,

Köycülük şubesi reisi fedakârlık istiyor

Halkevi köycülük şubesi reisi avukat Bay Ismail Şevket diyor ki:

—" Bütün bu serdedilen mütalealara karşı söylenecek bir söz vardır: "Fedakârlık.,,

Çünkü: Halkevi bütün gayret ve didinmeleri arasında köylerini ve köylülerini evine varıncaya kadar düşünürken ve böyle ufak bir iş için de azamî fedakârlıkla 200 lira gibi bir mükâfat vadederken, mimarlarımızın daha fazla şeyler beklememesi ve onların da biraz olsun fedakârlık etmeleri lâzımdır.

Biz bu hususta gazetelerden ve mimarlarımızdan yardım beklerken bizi daha ziyade ve tahammülümüzü aşan yeni yeni işlere koşturmak bilmem ne dereceye kadar doğru olabilir?.

Mimarlarımızın köyü ve köylüyü tanımak, onlarla temas etmek ve nihayet onlara yeni bir şekilde ev hayatı verebilmelerini temin etmek için hazırladığımız bu müsabakada mimarları konferanslarla biz tenvir edersek; geriye zaten bir şey kalmış olmuyor. Gönül ister. ki bu işte çalışmayı kuran mimarlarımız olsun; kendilerine verilen — kırk gün gibi uzun müddet zarfında — köyü ve köylüyü, onun ev ihtiyacını tanısın ve ona göre bize eserler versin bu belki biraz da feragati nefis ve fedakârlıkla olacak bir şeydir ama mukabilinde büyük bir haz ve iki yüz lira da olsa gene bir maddî kazanç var demektir.

Trakya ve Istanbul civarı belli başlı bir yerdir ki orada kırk günde tetkik yapılabilir. Hattâ Kağıthane tarafına kadar iki üç saat açılmak, köyün ve köylünün; Trakya hakkında her insana umumî malûmat telkin edebilir.

Demek oluyor ki gene ilk sözümüze geliyor... ve (fedakârlık) duygusuna dayanıyoruz. Binaenaleyh biraz da gençlerden ve mimarlarımızdan fedakârlık ve yardım isterken haklı bulunuyoruz demektir.,,

İlk önce tonaj mıktarının tesbiti İsteniyor

(Başı 1 inci sahifede)

zumsuz bir rekabet doğuracağını söylüyorlar. Dün görüştüğümüz bir zat bu hususta şunları söylemiştir:

— Eğer tonaj nisbeti son bir kararla tesbit edilmezse ve her iki müessese yeni gemi aldıkça bu nisbetler değişirse iş gene eski vapurcular rekabetine döner... Bu da ihtiyaçtan fazla vapur alınmasına meydan verecektir ki, neticede Denizciliğimiz ve bilhassa posta vapurculuğumuz için çok zararlı olacaktır. Halbuki, tonajın meselâ bugünkü şekilde yüzde 40 ve yüzde 60 olarak bağlanması, işi kökünden halleder.,,

Diğer taraftan, Vapurculuk şirketi de umumî heyetin idare meclisine verdiği salâhiyete dayanarak evvelce yaptığı müracaatı yenileyecektir. Şirket müdürü Bay Mustafa, kendisile görüşen bir muharririmize:

— Biz bu iş için Ekonomi Bakanlığına müracaat ettik. Şimdi de yeni bir proje hazırlıyoruz. Bu projeyi de göndereceğiz. Noktai nazarımızı projede esaslı olarak tesbit ettik.,, demiştir.

Osmanlıcadan türkçeye karşılıklar kılavuzu

Listenin neşrine devam ediyoruz

1 — Öz türkçe köklerden gelen sözlerin karşısına (T. Kö.) beldeği (alâmeti) konmuştur. Bunların her biri hakkında sırası ile uzmankarımızın (mütehassıs) yazılarını gazetelere vereceğiz.

2 — Yeni kavram karşılıkların iyi ayırd edilmesi için, gereğine göre fransızcaları yazılmış, ayrıca örnekler de konulmuştur.

3 — Kökü türkçe olan kelimelerin bugünkü işlenmiş ve kullanılan şekilleri alınmıştır: Aslı **ak** *olan* **hak**, *aslı* **üğüm** *olan* **hüküm**, *türkçe "çek,, kökünden gelen şekil gibi.*

Bedeni — Bedensel (Fr.) Corporel
Ornek: Bedeni itinalarla kendini korumak, yalnız kendi nefsine değil, bütün yurda faydalı bir iştir - Bedensel özenlerle kendini korumak, yalnız kendi özüne değil, bütün yurda faydalı bir iştir.
Bed'etmek — Başlamak
Bedi — Başlam a
Bedevî — Göçer, göçebe — (Fr.) Nomade
Bedhah — Kötücül — (Fr.) Malveillant
Ornek: Bedhah olan insanın akibeti iyi olmaz — Kötücül olan insanın sonu iyi olmaz.
Bedhahlık — Kötücüllük — (Fr.) Malveillance
Ornek: Bedhahlık eden, kendine eder — Kötücüllük eden, kendine eder.
Bednu — Huysuz, kötühuy
Bedia — Bediz — (Fr.) Merveille
Ornek: 1 — Buz deryaları üzerinde tabiatin bir çok bedialarına tesadüf olunur — Buz denizleri üzerinde türemin bir çok bedizlerine rasgelinir.
2 — Bu çalınan parça, bir bediadır — Bu çalınan parça bir bedizdir.
Bedr — 1 — Bedir (T. Kö.), (1)
2 — Dolunay — (Fr.) Pleine lune
Bedreka — Kılavuz — (Fr.) Guide
Bedzeban — Kötüdil
Begayet — Pekçok
Ornek: Düşman karşısında pek çok korkuya düşen — Muvacehei âdâda begayet duçarı havf olan
Behadır — Bahadır (2)
Behane — Bahane (3) — (Fr.) Pré - texte
Behemehal, beherhal — Her halde — (Fr.) En tout cas
Beher — Herbir, her
Behimiyet — Hayvanlık — (Fr.) Bestialité
Behre — Pay, üleş
Ornek: 1 — Onun lisaniyat ilminden hiç behresi yok — Onun dil bilimin - den hiç üleşi yok.
2 — Iyiliklerinizden biz de behre - mend olalım — Iyiliklerinizden biz de pay alalım.
Beht — Şaşkınlık — (Fr.) Etonnement
Behte uğramak, mephut olmak — Şa - şakalmak
Beis — Zarar (T. Kö.)
Ornek: Bu işi yapmanızda hiç bir zarar (beis) görmüyorum.
Bekâr — Ergen — (Fr.) Célibataire
Belâ — Belâ (T. Kö.)
Belâgat — Uzdillik — (Fr.) Eloquence
Ornek: Bu hatip belâğatiyle hepimizi teshir etti— Bu aykaç uzdilliğiyle hepimizi büyüledi.
Beliğ — Uzdil — (Fr.) Eloquent
Ornek: Onun kadar beliğ adam pek az bulunur — Onun kadar uzdil adam pek az bulunur.
Belâhet — Aptallık, alıklık — (Fr.) Idiotie
Belde (Medine anlamına) — **Site** (T. Kö.) — (Fr.) Cité
Belde (Şehir anlamına) — **Şehir** (Şar' dan) — (Fr.) Ville
Bel'etmek — Yutmak —(Fr) Engloutir
Bül'um — Yutak
Benam — Unlü
Ornek: Yiğitliğiyle ünlü — Şecaatiyle benam
Bend — Bağ — (Fr.) Lien
Bend (Su bendi anlamına) — **Büget** — (Fr.) Barrage
Bende — Kul, köle — (Fr.) Esclave
Bender — Işlek iskele — (Fr.) Ville maritime, port de commerce
Beni — Oğullar — (Fr.) Fils, enfants
Ornek: Beni Israil — Israil oğulları
Ber — Uzre, gibi
Bervechi ati, bervechi zir — Aşağıda (Bak: âtiyen)

(1) Bedir - "Çehre,, anlamına olan "bet (bed),, ile "gibi,, anlamını da veren (ir, ar, ır, ur, ür) sonekinden yapılma bir Türk kelimesidir. Bu kelimenin ayrıca (Radlof. IV.) de "beder,, şekli de vardır ki mecaz olarak "zeynet, tezyinat,, anlamına gelir.

(2) — Kelimenin Türkçe eski şekli ayniyle (Bağatır) dır.

(3) Kelimenin Türkçe eski şekli ayniyle (Bağana) dır.

(4) Türkçe temiz anlamına gelen (arı) sözü Arapça (âri) nin kökü olduğu gibi Türkçe (Beri) sözü de Arapça (Beraet) ten gelen (Beri) nin karşılığı ve köküdür. Eskiden halk arasında "Aman şu dertten biri olayım da ne olursa olsun,, gibi sözler yaygındı.

(5) Türkçemizde artık kullanılmıyan (ârâm) sözünün aslı (ara+m) dır.

- ber — Göğüs
Ornek: Semenber — Ak göğüslü
- ber — Alan, götüren, getiren
Ornek: Dilber — Gönül alan, — Peyamber — Haber getiren
Beraber — Beraber (T. Kö.)
Beraet — Berilik, aklık — (Fr.) Acquittement
Ornek: Onun beraetine bütün onu bilenler şahittir — Onun beriliğine bütün onu bilenler tanıktır.
Beraet — Berilenme, Aklanma
Beraet etmek — Berilenmek, Aklanmak — (Fr.) Etre acquitté
Ornek: Beraet etmesinden çok sevindim — Aklanmasından çok sevindim.
Beraeti zimmet mazbatası (4) — Berilik keadı, aklama keadı
Beraet (Masumiyet anlamına) — **Arılık** — (Fr.) Innocence
Berakis — Tersine — (Fr.) A l'envers, par contre
Ornek: Meseleyi berakis edelim — Sorumu tersine çevirelim.
Berat — Berat (T. Kö.) — (Fr.) Brevet
Beray — Için
Ornek: Oraya iş için gitti — Oraya berayi maslahat gitti.
Bereket — Bereket (T. Kö.)
Berf — Kar — (Fr.) Neige
Bergüzar — Andaç — (Fr.) Souvenir
Ornek: Şu el yazınız, müsaade ederseniz, bende bergüzarımız kalsın — Şu el yazınız, izin verirseniz, bende andacınız kalsın.
Bergüzide — Seçkin — (Fr.) Select
Ornek: Asarı bergüzidesiyle şöhretşiar olan — Seçkin izerleriyle un alan
Berhava etmek — Uçurmak — (Fr.) Faire sauter
Ornek: Ufak bir dinamit koca bir kaleyi uçurdu (berhava etti)
Un peu de dynamite suffit à faire sauter une grande fortresse.
Berhava olmak — Uçmak, boşa gitmek — (Fr.) Sauter
Beri (Münezzeh anlamına) — **Arı, beri** (T. Kö.) — (Fr.) Exempt, affranchi
Ornek: Kâffei mesaviden beridir — Her türlü fenalıktan beridir .
Beriyyüzzimme (Beraet kazanmış) — **Berilenmiş, aklanmış** — (Fr.) Acquitté
Berid — Ulak — (Fr.) Messager, Courrier
Berin — Yüksek
Beriye — Çöl — (Fr.) Désert
Berk — Şimşek — (Fr.) Eclair
Berk — Yaprak — (Fr.) Feuille
Berkarar olmak — - de durmak — (Fr.) Se maintenir
Ornek: Düşüncesinde duruyor — Fikrinde berkarardır.
Berna — Genç
Berr, Berri — Kara
Berrak — Duru — (Fr.) Limpide
Ornek: Berrak bir sema altında meşcerede keştuguzar etmek — Duru bir gök altında ağaçlıklarda gezip dolaşmak
Berren — Karadan — (Fr.) Par terre
Ornek: Oraya askeri bahren göndermekten ise berren göndermek daha kolay olur — Oraya askeri denizden göndermekten ise karadan göndermek daha kolay olur.
Bertaraf — Bir yana — (Fr.) à part
Ornek: Şaka bir yana — Lâtife bertaraf
Bertaraf etmek — Ortadan kaldırmak — (Fr.) Ecarter
Ornek: Her türlü mevanii bertaraf ederek maksada doğru yürüyelim — Her türlü engelleri ortadan kaldıra - rak vargıya doğru yürüyelim.
Berter — Daha yüksek
Berzah — Kıstak — (Fr.) Isthme
Ornek: Bu berzahtan nasıl çıkaca - ğız, bakalım? — Bu kıstaktan nasıl çıkacağız bakalım?
Bes — Elverir, yeter
Besalet (Bak: Şecaat) — Yiğitlik, yararlık
Ornek: 1 — Muharebede her bir nefer büyük bir besalet gösterdi — Savaşta her bir er büyük bir yararlık gösterdi.
2 — O mülâzim, besaletiyle büyük bir nam almıştır — O teğmen yiğitliğiyle büyük bir ün almıştır.
- beste — Bağlı
Ornek: Dilbeste — Gönlü bağlı
Beste — Hava, ezgi, müzik, düzem — (Fr.) Air, musique, composition
Ornekler: 1 — Köy türkülerinin besteleri pek sevimlidir — Köy türkülerinin havaları pek sevimlidir.
2 — Sözlerini bir besteye uydurarak dudakları arasından mırıldanıyor — Sözlerini bir ezgiye uydurarak du - dakları arasından mırıldanıyor.
3 — Bu operanın bestesi pek üstadane. — Bu operanın müziği pek ustaca.
4 — Yazmak başka, beste uydurmak başkadır. — Yazmak başka, düzem uydurmak başkadır.
Bestekâr — Düzemen — (F.) Compositeur
Ornek: Beynelmilel büyük bestekârlar — Arsıulusal büyük düzemenler
Beşaret — Müjde — (Fr.) Bonne nouvelle
Beşaret — Güleryüz, güleryüzlülük — (Fr.) Gaité enjouement
Ornek: Bizi büyük bir beşaretle istikbal etti — Bizi büyük bir güler - yüzle karşıladı.
Beşaret insanın iç rahatlığından gelir — Güleryüzlülük insanın iç rahatlığından gelir.
Beşuş — Güleryüzlü — (Fr.) Gai, joyeux, souriant
Ornek: O, beşuş bir adamdır — O, güleryüzlü bir adamdır.
Beşeri — Insel — (Fr.) Humain
Ornek: Beşeri duygulardan kendini kurtarmak pek müşküldür — Insel duygulardan kendini kurtarmak pek güçtür.
Beşeriyet — Insellik, insanlık (T. Kö.) — (Fr.) Humanité
Ornek: 1 — Beşeriyetin terakkisi uğruna çalışanlar — Insanlığın ilerlemesi uğruna çalışanlar
2 — Ne yapalım, beşeriyet hali, o da öyle anlamış — Ne yapalım, insellik hali, o da öyle anlamış.
Beyaban — Çöl, yaban
Beyanat — Diyev — (Fr.) Déclaration
Ornek: Dışişleri Bakanı gazetemize dünkü diyevleri arasında...
Beyan etmek — Söylemek, demek
Ornek: Derim ki (söylerim ki) — Beyan ederim ki
Tebliğ etmek (Ilâm etmek) — **Bildirmek, bilgirmek**
Ilân — Bilit
Ornek: Gazeteye bir ilân verdim — Gazeteye bir bilit verdim.
Tebliğ — Bilgirit
Ilân etmek — Bilitmek
Ornek: Cümleye malûm olmak üzere ilân ediyoruz. — Herkesin bilmesi için bilitiyoruz.
Beyanname — Bildiriğ — (Fr.) Communiqué
Ornek: Türk Dili Tetkik Cemiyetinin Kılavuzu çıkarırken gazetelere verdiği beyannameye göre — Türk Dili Araştırma Kurumunun Kılavuzu çıkarırken gazetelere verdiği bildiriğe göre
Beyi — Satma, satım — (Fr.) Vente
Beyi ve furuht — Satış — (Fr.) Vente
Beyi ve şira — Alım satım — (Fr.) Vente et achat
Beyn — Ara — (Fr.) Entre
Ornek: Aramızda — Beynimizde — Entre onus
Beyne - — Arsı - — (Fr.) Inter -
Ornek: Arsıulusal — Beynelmilel — International
Arsıbalkanık — Interbalcanique
Beyt — Ev
(Şiirdeki "beyt,, in karşılığı terim koluna bırakılmıştır.)
Beytutet — Geceleme
Ornek: Bütün oteller dolu olduğundan, bir arkadaşın evinde beytutet ettim — Bütün oteller dolu olduğundan, bir arkadaşın evinde geceledim.
Beyyine — Kanıt — (Fr.) Preuve
Ornek: Bu evin kendisine aıd olduğunu beyyinat ile ortaya çıkardı — Bu evin kendisinin olduğunu kanıtlarla ortaya çıkardı.
Beyzi — Söbü — (Fr.) Oval
Ornek: Beyzî yüzünde beliren tatlı bir tebessüm — Söbü yüzünde beliren tatlı bir gülümseme.
Bezletmek — Bol bol vermek — (Fr.) Prodiguer
Ornek: Varını yokunu bol bol verir (bezleder) — Il prodigue toute sa fortune
Bezm — Dernek
Bezzaz — Bezci
Bi - — -sız
Biâram (5) — Durup dinlenmiyen — (Fr.) Sans repos
Biarü hayâ — Arsız, sıyrık — (Fr.) Ehonté
Ornek: Bunu yapabilmek için ne kadar biarü hayâ olmalı — Bunu yapabilmek için ne kadar sıyrık, ne kadar arsız olmalı
Biçare — Çaresiz, zavallı — (Fr.) Pauvre
Ornek: 1 — Buralarda pek biçare kaldım — Buralarda pek çaresiz kaldım.
2 — Biçareye acımamak mümkün değil — Zavallıya acımamak elden gelmiyor.
Bidar — Uyanık — (Fr.) Eveillé
Bid'at — Türeç — (Fr.) Innovation
Ornek: Dinler her yeniliği bid'at diye ortadan kaldırmak ister, fakat terakkinin alâmeti gene o bid'atlardır — Dinler her yenilıği türeç diye orta - dan kaldırmak ister, ancak ilerlemenin beldeği gene o türeçlerdir.
Bidayet — Başlangıç, başlama — (Fr.) Commencement
Ornek: Işin daha bidayetinde bu müşkilatı söylemiştim — Işin daha başlangıcında bu güçlükleri söylemiştim.
Bidayeten — Başlangıçta, başta, ilkin — (Fr.) Au commencement
Bieyyihalin — Herhalde — (Fr.) Dans tous les cas, de toute façon
Bigâh — Vakitsiz
Ornek: Gâhübigâh — Vakitli vakitsiz
Bigâne — Yabancı, yad — (Fr.) Etranger, indifférent
Ornek: 1 — Niçin bize bu kadar bigâne davranıyorsunuz? — Niçin bize bu kadar yabancı davranıyorsunuz?
2 — Bigâneler arasında kaldım — Yadlar arasında kaldım.
Bigayrihakkin — Haksız yere, haksızlıkla — (Fr.) Injustement

ÖNERGELER

Kılavuz sözleri üzerine, her listenin (ULUS) ta çıktığından başlamak üzere bir ay içinde, istek edenler yeni bir önerge ileri sürebilirler. Bunlar T. D. T. C. Genel Kâtipliğine şu şekil altında gönderilecektir:

Osmanlıca . . . . . kelimesine Kılavuzda . . . . . karşılığını uygun (yahut: yeter) görmüyorum.
Sebebi: kısaca . . . . . .
. . . . . .
Önergem şudur: . . . . (1) İmza

(1) Burada bir önerge gösterilmiyen yazılar üzerine bir şey yapılmıyacaktır.

Türk dili türlü dillere nasıl geçti?

ANKARA, 30 (A.A.) — Türk Dili Araştırma kurumunun Ulus gazetesinde ve ondan alınarak bütün gazetelerde çıkan yeni karşılıklar kılavuzunda yanlarına (T. Kö.) beldeği konulmuş olan sözler hakkında uzmanların hazırladıkları yazıların yakında gazetelere verileceğini öğrendik.

Türk sözlerinin nasıl türlü dillere kök vermiş olduğu iyice anlaşılmak için Türk Dili Araştırma kurumu Tarih cemiyetinin çalışmalarına dayanarak bütün Türk oymaklarının dil bakımından yazılışlarını gösterir bir harita hazırlamaktadır. Bu haritada orta Asya - dan kopup gelen Türklerin nerelerden, hangi yollardan, nerelere geçip nerelerde yerleştikleri gösterilecektir.

Bu harita ile buna bağlı anlatımlar bütün gazetelere birden verilecek ve bundan sonra da kılavuzda türkçeliği ileri sürülen kelimeler hakkında yazılar gönderilecektir.

Inkılâb kürsüsünde

Milletlerin ihtilâl hakkını tanıyanlar, tanımıyanlar

Bay Mahmud Esad dün mütefekkirlerin ihtilâl fikirlerini mukayese etti

İzmir saylavı Bay Mahmud Esad Bozkurt dün Inkılâp enstitüsündeki derslerine devam etmiştir.

Bay Mahmud Esadın dersini neşrediyoruz:

Bayanlar, Baylar,

Millî iradenin ifadesi olan kanunlara, hakka tecavüz etmiş otoritelere, devlet kurumlarına karşı koymak, ihtilâl çıkarmak bir milletin hakkı mıdır?.

Ingiliz Lok'a göre buna şüphe edilmemelidir. Ben de büyük adamın fikirlerini candan benimsiyorum. Bu yolda düşünmüş Alman mütefekkirlerinin sözlerini tahlil etmek isterim:

Bundan evvel Lok'un bir fikrini daha ele alalım: Millet iradesinden bahsediyoruz. Buna istinad eden kurumun en kuvvetli olacağını söylüyoruz. Buna istinad eden kurumun en kuvvetli olacağını söylüyoruz. Millet Meclisleri de böyle. Burada halli lâzımgelen bir nokta var... Bir millet iradesinin hududu var mı? Irade mutlak mı? Bir milletin sağa, geriye gitmek imkânı var mıdır? Bir milletin istediği idareyi kurmak hakkı var mıdır? Ben bu mevzuları zımnen karşılayan mülâhazalara bazı kitaplarda tesadüf ettim. Fakat sarahaten bunu gösteren bir kitaba tesadüf etmedim. Bence bir milletin iradesinin de hadleri vardır. Bilhassa sağ ve gerilere gitmek hususunda bu iradenin sinirleri olmak lâzımdır. Bir milletin yaşama ve ilerleme hakkı vardır. Bu, bir millet için sonsuzdur. Fakat bir milletin (ilerlemiyeceğim, öleceğim) demesi hakkı ve iradesi yoktur. Böyle bir iradeyi tanımamak gerektir. Hiç değilse hukukan...

— Neden?.

Çünkü yaşama ve ilerileme, gerilemekten, ölmekten milletlerin menfaatine daha uygun olduğundan. Milletler için esas yok olmak değil, var olmaktır, ilerilemektir.

Hükmü verelim.

Bir milletin iradesi mutlaktır. Hudutsuz ve sinirsizdir. Bu mutlak sinirsizlik daima ileri, daima sola doğru... Bir milletin gerilere gitmeğe hakkı ve iradesi yoktur. Gerilerde ölüm vardır. Ölmek istemek bir milletin bir neslin hakkı değildir. Bir millet hal ile mukayese edilemez. Yarın ile ölçülür. Bir millet intihara karar veremez. Bir millet istibdaddan mutlakıyetten, meşrutiyete, cümhuriyete, hattâ eğer günün birinde cümhuriyetten de daha ileriye gitmeği emrediyorsa oraya da gitmeğe hakkı vardır. Çünkü hayat ileridedir. Modern tarihte geri gidişin misalini gördükse bu ihtilâl felsefesi bakımından hiç bir mâna ifade edemez.

Biz burada işlerin nasıl olduğunu değil, nasıl olacağını aklın ve mantıkın icabatını tahlil ediyoruz.

Insan ileriye gider

Insanlığın yürüyüşü geriye değil, ileriyedir. Binaenaleyh gerilemek tarihin aksine hareket etmektir. Bir milletin çiğnenmesi mukarrer bir yola sapmasına imkân yoktur. Milletler için ben çiğnenmeyi kabul etmem. Bir milletin diğer bir milleti çiğnemesini de kabul etmem.

Fakat bir milletin çiğnenmesi mukadder ise çiğne!

Bugün çiğnenmemek ve çiğnemek için dünya dişinden tırnağına kadar silâhlanırken, bizim değil silâhlanmamız, silâhla mücehhez bulunmak imkânı varsa o şekilde bulunmaklığımız lâzımdır. 100 binlerce Türk askeri tarihin anlayışına göre şakırdayan milyonlarca çelik halinde, süngü halinde, İstanbul kapılarında, Tuna boylarında, Afrikada, Asyada ilerliyorlar... Milyonlarca kılıç halinde...

Bu ne büyük bir azamet.. Bir millet için çiğnenmektense dünyayı, dört bir tarafına kılınç salarak, çiğnemesi daha iyidir. Ölümün kargısı insanın cevherini gösterir bir vasıtadır. Insanın manen ve maddeten en büyük ânı ölüm ile karşı karşıya bulunduğu dakikalardır. Ölümü hakir görüp güldüğü zamanlardır.

Bayanlar, Baylar,

Millî bir dava halinde ölüm, Türk tarihinde vekarla, şerefle, bütün bir soğuk kanlılıkla damarlarında kanlarını taşıdığımız cetlerimizin gülümseyerek el uzattıkları tabiatın bir armağanıdır. Onlar bu armağana kendi şeref ve bugünkü hürriyetimiz için el uzattılar. Bunun içindir ki biz bugün vatanların en hürü ve en şereflisi için - de yaşıyoruz. Onlar bir vatan bırakmak ve nesilleri şerefle, haysiyetle yaşatmak için öldüler. Olürken bir dam la yaş bile akıtmadılar. Oldüler. Yaşamak isteyen bir millet böyle hareket eder. Bakiyi ve bütün düşünceleri mülâhazaları tetkik ederken modern dünyanın içinde çiğnenmektense çiğnemek için Türk milletinin silâh halinde ayak üstünde bulunması elbette hayırlıdır.

Bayanlar Baylar.

Insanlığı severiz. Şunları dinleyeme yiz ki bize insanlığın ham hayallerinden bahsederler. Insanlar durmadan silâhlanıyor. Sosyalistler de, farmasonlar da böyle... Sonra bunlar bizlere gelip savaş bütçelerinin ağırlığından, yakında harplerin kalkacağını söylerken şöyle deriz:

Bunlar ya saftır. Yahut casustur. Bu gün dünyadaki devletlerin bütçelerinin 50 misli harb vasıtalarına tahsis edilirken böyle sözlere gülmemek kabil mi?.

Bir milletin geri gelmeğe hakkı yoktur. Iradesini bu yolda kullanamaz. Bir millet esir olacağım diyemez. Bir insan bir ferd gibidir. Geriye gitmek, tarihin geri muesseselerine ricat etmesi hakkı değildir. Bir milletin, bir şahsın esaretine girmesi kabul edilemez. Şunu da kaydedeyim ki bir milletin ihtilâl hakkı var demek zorbalık avlanması değildir. Zira zorbalık için hakkı değildir.

Zorbaların bulanık sularda balık avlaması değildir. Zira zorbalık için hak yoktur.

Demagojiye dayanarak cebren iş başına geçeceklere ihtilâl hakkı tanınamaz.

Daha açık bir tabirle bir milletin ihtilâl hakkı demek bir milletin, şu, bu hakla post kavgası değildir. Bu hainlere karşı vatan, müstebitlere karşı kanunları hâkim kılmak, siyasi, içtimaî bakımdan bir milleti ileriye götürmek demektir. Ihtilâl hareketi bir ilim ve akıl hareketidir. Bir milletin büyük menfaatlerinin harekete gelmesi demektir.

Alman âlimleri ne diyor?

Fichte Napolyonun karşısına ateşten denecek nutuklarla çıktı. (Alman ulusuna söylevler) adındaki eserini Türk gençliğine de tavsiye ederiz.

Fichte Lok'dan daha şümullüdür. Lok'un biraz nikbinlik hakkı olarak maddeler koymasından Fichte daha ileriye gider. ve mutlak surette ilerleme yolunu kabul eder. Zira zamana, mekâna, tarihin seyrine göre milletlerin hakkı değişir. Bu bakıma göre Fichte daha haklıdır. Fichte ihtilâl hakkını gerek iktısadi, gerek siyasî bakımlardan bir milletin inkişaf ve tekâmülünde bir zaruret halinde kabul eder. Fichte eski, yıpranmış, ihtiyar müesseselerin ortadan kalkmasını, yerine yaşatacak teşekküllere bırakması bir yaşama zaruretidir, diyor. Lok ile Fichte arasındaki esaslı fark Fichte'nin daha geniş olmasıdır. Ingiliz daha siyasîdir. Alman bu hakkı umumî leştirerek şümullendiriyor. Iktısadi ve içtimaî sahalarda da koyuyor.

Lok yalnız kanundan bahsediyor. Fichte'ye göre iktısadî bir sistem içinde bir milletin ihtilâl çıkarmak hakkıdır. Meselâ liberalizm denilen iktısad sisteminden devlet müdahaleciliğine geçmek için karşısında bir hareket bulursa bir milletin ihtilâl çıkarmak hakkı vardır.

Şu halde Lok ile Fichte arasındaki fark Almanın daha sarih bulunuşu, Ingilizin daha tefsire mühtaç olmasıdır.

Niçe diyor ki:

Diğer büyük bir Almanın Nitche'nin fikirlerini gözden geçirelim. "Zaratustrada yazılan şeyler içinde sevdiğim tek şey kendi kanı ile yazılandır. Kanla yazmak, ruh ile candan yazmaktır. Dağlardan dağlara en kısa yolu, tepeden tepeye aşılanıdır. Bu yolları aşmak için bacaklar uzun olmalıdır. Prensipler tepeler olmalıdır. Bunları telkin edenlerin büyük ve kuvvetli kimseler olmasıdır.,,

Niçe de ihtilâlcidir. Işlerin radikal olmasını kestirme yollardan olmasını istiyor. Dağlar misalinden bunu sarahaten anlıyoruz. Fichte filiyat istiyor. Bunların samimi olmasını istiyor. Bunların en samimîsi halktır, diyor.

Bir Alman filosof Şopenhaur'a göre: Elde etmek istediğimiz herşey bize mukavemet eder. Onu herşeye rağmen yenmek lâzımdır. Tarih bize fesatan, fitneden başka birşey göstermiyor. Şopenhavr'a göre sulh seneleri kısa fotoğraf pozlarına benzer. Sulh koca piyeslerdeki tek antraktır. Milletin hayatında, dış ve içinde hepsi böyledir. Hayat bir kavgadır. (Hayat mütarekesiz bir kavgadır) orada elde silâh ölünür.

Bu fikirleri tahlile lüzum yok. açıktır. Işlerin nasıl halledileceğini açıkça gösteriyor. Tarihin verimlerine göre yaşama, hürriyet, istiklâl hakkını davet eden milletler ellerinde silâhla çalışanlardır. Elinden silâhını bırakanın boynuna zincir geleceğini gene tarih söylüyor.

Buraya kadar milletlere ihtilâl hakkını tanıyanlardan bahsettim.

Ihtilâl hakkı tanımıyanlar

Kant ihtilâli milletlere hak olarak kabul etmez. Buna göre ihtilâl hunrizlik ve kan dökücülüktür. Fransızların ihtilâli kabul etmeleri Kanta göre haksızlıktır. Ihtilâl bir hak diye kullanılamaz. Milletler tahakküme, zulme nasıl karşı koymalı mı ?

Kant cevabında bize diyor ki:

— Işbaşındakilerin suiistimaline karşı matbuat kâfi bir kuvvettir. Bunun tenkitleri ile hem işbaşındakiler, hem de millet ikaz olunabilir. Işler bu yol takip etmekle yoluna konulur. Kant'ın fikrini tenkide geçmeden evvel Fransız kanunu esasisi maddelerinden bahsedeyim.

93 kanunu esasisi:

28 inci 33 üncü, 34, 35 inci maddelerde 93 kanunu esasisi şu hükümleri ihtiva eder.

— Bir millet istediği zaman kanunu esasisini tadile, baştan başa değiştirmeğe hak sahibidir. Millet tahakkümü, zulme mukavemet hakkını haizdir. 35 inci madde daha ileridedir. Şunda karar kılıyor:

— Hükûmet, milletin haklarını tanımadığı zaman isyan, ihtilâl milletler için hakkın en mühimmi ve en lâzımlısıdır. Fransız 93 kanunu esasisi Lok'un prensiplerinden mülhemdir. Kant mı haklı.. Lok mu?.. Bana göre Kant'a iştirâk etmiyorum. Ingilizle beraberim. Belki böyle bir kanunu esasi de bir madde bulunması fena adamlarında elinde tahrikâta sebeb olabilir. Kant gibi korkanlar olabilir. Fakat bunlardan korkmak demek, hiç bir vakit bir millete inkâr hakkına kadar varmamalıdır.

(Ihtilâl hakkı tecavüzlere bir milletin millet halinde müdafaai nefis hakkıdır.)

Ferdlere karşı kabul edilen bir müdafaai nefis hakkı bir millete karşı nasıl mümanaat edilir.

Ferde tanınan hak camiaya nasıl inkâr edilir?. Kant ferde müdafaai nefis hakkı tanımıyor mu?. tanıyor. Fakat ferde bunu kabul ettiği halde millete niçin kabul etmiyor!

Bayanlar, Baylar;

Kant'ın fikrinin verimi, tegallüpleri, tecavüzleri miskin bir tavırla karşılamağa müncer olur .

Kant Jan Jak Rusoyu tamamen kabul eder. Tahlil eder. Içtimaî mukavele etrafında güzel fikirler serdeder.

Bu vesile ile Kant bir milletin diğer millete karşı tecavüzünü kabul etmez. Millî hâkimiyetin iç ve dış bakımlarından hararetli avukatlarındandır. Millî bir hâkimiyet tehlikeye düşerse millet bunu nasıl kurtaracaktır. Kant in silâh alarak ele verdiği matbuattan başka birşey değildir. Halbuki bir milletin hakkını korumağa matbuat kâfi değildir. Yabancı memleketlerde ki matbuatı bildikten ve onların nasıl sermayedarlar elinde olduğunu bildikten sonra milletin hakkını onun eline vermek zordur.

Şerefli matbuat belli başlı vasıtadır. Fakat bir milletin hâkimiyetini tanımamağa karar veren bir icra heyeti, bir teşrii heyet, iki şekil matbuatı ilga ederlerse ne olacak? Matbuat kapandığı gün millet hakkını hangi vasıta ile isteyecektir.

Matbuatı susturmak çok zordur. Fakat koskoca bir millete meydan okuyacak kadar gözü kızmış bir heyet karşısında matbuatın ne ehemmiyeti kalır?. Derhal susturmak zor bir iş midir?. Millete kelepçe vurmak lâzımdır. Yapacak tek çare kelepçeli milletin baştakilerin kafasına kelepçe ile vurması lâzımdır. Demek oluyor ki ihtilâl hakkı lâzımdır.

Filosof Şmuller de ihtilâl hakkını tanımaz. Bir milletin iktısadî, siyasî, içtimaî vaziyetlerini evvelden kavramış olması lâzımdır.

Vaktinde yetişilerek bir milletin mukadderatının ıslahat yolunda gidilmesi iyi bir şeydir. Fakat bu bir temennidir. Tarihin seyri bunun aksini gösterir. Milletin haklarını ihtilâl ile alması lâzımdır. Şmullerinki bir temennidir.

Rus ihtilâlcilerinin fikirlerinden bahsetmeden evvel bugünlük bu kadarla iktifa ediyorum.

Diyarıbekir sur Dışına yayılıyor

Şehrin yeni ve güzel binaları burada yükselmekte..

DIYARBEKIR, (Milliyet) — Diyarbekir hususi idaresi Kültür Nafia, Zıraat Sıhhat, Baytar idarelerinin memlekette özlü ve canlı eserler bırakan faaliyetleri için azamî yardımda bulunmakta ve okulağların çoğalması için icab eden tedbirleri almaktadır.

On yıl evvel hususî idareden maaş alan Muallim ve memurların bir yıldan fazla maaşlarının terakümde kalıdığı çok defa görülmekte idi. Bugün bu memur ve muallimlerin değil bir yıllık, bir aylık maaşları bile terakümde kalmamaktadır.

Hususî idare son yıllar içinde Diyarbekirde büyük bir kütüphane ve Şarı sur dışına çıkarmak kasdile dağ kapısı haricinde asrî konforu haiz kübik tarzda bir Vali evi, güzel bir Halkevi binası, büyük bir park, Dicle kıyısında büyük bir çiftlik, muhitin ihtiyacına kâfi 80 bin lıralık bir aygır deposu, bir zührevi hastalıklar dispanseri, Çermik ve Silvan kazalarında birer dispanser, Mardin-Elâziz-Diyarbekir yollarında bekçi kuleleri, Silvan, Kulp kazalarında birer büyük nümunefidanlığı vücude getirmiş ve demir borularla Şar'a su akıtılması için 35 bin ve Elektirik için de 1600 lira yardımda bulunmuştur. Bundan başka hususî idaremiz Şar yollarının yapılması ve sanatlar okulağının mütekâmil bir hale getirilmesi için birçok yardımlarda bulunmuştur.

MÜTEFERRİK HABERLER

POLİSTE

Perikliyi Kim öldürdü?

13 kişi nezaret altında, iki kişi şüpheli..

Evvelki gece Silivrikapı dışında bahçıvanlık eden Sallabaş namile maruf Dimitrinin ortanca oğlu Periklinin meçhul bir el tarafından öldürüldüğünü yazmıştık.

Cinayete evvelâ jandarma vaziyet etmiş ve polis mıntakası dahilinde bulunduğu için polis te tahkikata başlamıştır.

Tahkikatla Samatya komiserliği meşgul olmaktadır. Ceset Morga kaldırılmıştır. Kurşun çıkarılacaktır.

Cinayeti kimin yaptığı henüz anlaşılamamıştır. Şimdilik ölen Periklinin kardeşleri Ispiro, Koço ile bunların ailelerinden üç kadın, Arnavut Malik, Mehmet, Süleyman, kır korucularından Sait, Bekir, Sait ve diğer bazı şahıslar olmak üzere 13 kişi nezaret altına alınmışlardır.

Cinayetin bir arazi meselesinden çıktığı ve bir teşvik neticesi olduğu zannedilmektedir. Bilhassa iki kişiden şüphe edilmektedir.

Dün akşam geç vakit bazı müvacebeler yapılmıştır. Failin bugün meydana çıkarılması muhtemeldir. Cinayete müddeiumumî muavinlerinden Bay Ferhat el koymuştur.

Cadde ortasında bir kamyon yandı

Dün sabah saat 11,5 ta Taksimde Türk sineması önünde bir yangın olmuştur.

Sinemadan bir çuval içinde 30 kutu film otomobile konacağı esnada her nasılsa filmler birdenbire parlamış, sinemanın deposu ve bazı aksamı, ve ilân kâğıtları yandıktan sonra, ateş söndürülmüştür. Kamyon alevler içinde kaldığından etrafı epice korkutmuştur.

Kalb sektesinden

Kuledibinde Camekân sokağında perişan bir kıyafetle dolaşmakta olan 50 yaşlarında bir kadın kalp sektesinden düşüp ölmüştür.

Otomobil, motosiklet çarpışması

Osen isminde biri motosikletle Beyazıt meydanından geçmekte iken, 2035 numaralı şoför Mustafanın idare ettiği otomobil ile çarpışmıştır. Osen yere düşmüş ve bir kaç yerinden yaralanmıştır.

Bırakılan çocuklar

Salkımsöğütte oturan iki kişi tarafından Soğukçeşme civarına bir haftalık erkek çocuğu bırakılmıştır. Polis tarafından çocuk düşkünler yurduna gönderilmiş ve bırakanlar hakkında tahkikata başlanmıştır.

Kamalı sarhoş

Beyoğlunda Mahmudiye caddesinde sarhoş olarak narâ attığı görülen raspacı Şevkinin üzeri aranmış bir kama bulunmuştur.

Tutuşan kurumlar

Galatada Azapkapıda kalafat yerinde Şevketin tutmakta olduğu 47 numaralı bekâr odalarında ocak kurumları tutuşmuş ise de söndürülmüştür.

Sebepsiz insan yaralanır mı?

Galatada Karaoğlan sokağında kahveci Musayı Haci Ahmet isminde biri sebepsiz olarak bıçakla sol kalçasından yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış, Haci Ahmet yakalanmıştır.

90 yaşında nikâh

Eyüpte Alinin yıkayarak asmış olduğu ceket, pantalon, yelek ve fanilesini ayni semtte oturan 90 yaşlarında Yaşar isminde biri çalmışsa da yakalanmıştır.

Tütün deposundan yirmi amele çıkarıldı

Tophanede bir tütün deposunda bazı amelelerin iyi çalışmaması yüzünden depo idaresi tasfiyeye lüzum görmüş ve depoda perşembe günü çalışılmamıştı.

İşçiler arasından yirmi kadarı, intizamın bozulmasına sebep olan ve işçilerini iyi çalıştıramıyan ustabaşı İzzetle birlikte değiştirilmiştir. Depo dün eski ve yeni amelelerile birlikte tekrar çalışmağa başlamıştır.

Aydın mıntakası lik maçları

AYDIN, (Milliyet) Aydın spor mıntakası lik maçlarına dünkü cuma devam edilmiştir. Çine Aydın kulüpleri arasında yapılan maçı Aydın 2 - 0 kazandı. Koçarlı yine gelmediğinden Söke hükmen galip sayıldı. Bunun üzerine Söke takımı Aydın saant mektebi takımile bir maç yaptı. Maçı sanat mektebi takımı 10 - 1 kazndı. Sanatlı çocukların dün gösterdikleri teknik oyun bütün seyircileri hayrette bıraktı takımda pas ve atletik kabiliyeti çok yüksekti. Hiç bir oyuncu yerini kaybetmiyordu. Topu Sanat kalesi önünden alarak Söke kalesine kadar süren ve gol yapan oyuncular görüldü. Takımı yetiştiren Celâl dün herkesin takdir ve tebrikini toplandı.

Truvada Yapılan hafriyat

Üç seneden beri dikkate şayan eserler çıkarılıyor

Amerika Birleşik hükûmetleri Cincinatti üniversitesi namına Truva harabelerinde hafriyatta bulunmakta olan profesör Blegen ve profesör Simple evvelki gün Ankaradan Istanbula gelmişler ve dün akşam Truvada yeniden hafriyata başlamak üzere Çanakkaleye gitmişlerdir.

Dün profesör Blegen ile Perapalas otelinde görüşerek Truva hafriyatı ve şimdiye kadar elde edilen eserler hakkında izahat aldık. Profesör diyor ki:

— Truvadaki hafriyat üç senedenberi devam ediyor. Bu sene dördüncü senemizdir. Ankarada müzeler ve asarı atika şubesi müdürü ile görüştükten sonra tekrar işe başlamak üzere bu akşam Çanakkaleye gideceğiz.

Truvada ilk hafriyat bundan elli sene evvel yani 1870 tarihinde yapıldı. O zaman Alman âlimlerinden Schlimann ve Dörpfeld hafriyatta bulundular. Alman âlimleri yaptıkları hafriyat neticesinde Truvanın derinliklerinde şehir harabesi olduğunu ve burada dokuz tabakadan mürekkep muhtelif harabeler bulunduğunu anlamışlardır. Yani burada evvelâ bir şehir kurulmuş, sonra bu şehir zelzelelerden yıkılmış, bunların enkazı üzerine yeni şehirler bina edilmiştir. Bu suretle birbiri üzerine yapılan şehirler harabelerinin dokuz tabaka teşkil ettiği anlaşılmıştır.

Işte Truvadaki hafriyatımızın hedefi bu dokuz tabakayı tetkik etmek ve burada yaşıyan medeniyetleri ve kabil olursa her tabakanın hangi devre ve tarihe ait olduğunu anlamaktır. Her tabakada birçok ev harabelerine rast geliyoruz. Madeni ve toprak kaplar buluyoruz.

Dokuzuncu tabakanın yani en üstte bulunan kısmın Helen ve Romen devirlerine ait olduğunu biliyoruz. Fakat altta bulunan diğer tabakalar bundan daha eskidir.

Bunları henüz anlamağa muvaffak olamadık. Şimdiye kadar elde etmiş olduğumuz eşyadan, alât ve edevattan, madeni ve toprak kaplardan buralarda iptidai bir medeniyetin yaşamış olduğunu anlıyoruz. Meselâ ikinci tabakada bronz alât ve edevat bulduk. Sonra her tabakayı tetkik ettikçe, muhtelif medeniyetleri birbirlerile mukayese ederek sonra gelende, evvelkine nisbetle biraz inkişaf mevcut olduğunu gördük.

Şimdi Citadelle içinde çalışıyoruz. Bu muhtelif tabakaları tetkik için elli sene evvel Alman âlimi Dr. Schliman'ın açmış olduğu maktaı takip ederek dokuz tabakayı birer birer görüyoruz ve istediğimiz hafriyatı yaparak tetkikata devam ediyoruz.

Altıncı tabakada bir necropole, bir türbe bulduk. Burada küller gördük. Küllerin arasında yanmamış olarak bulduğumuz amudu fıkarı kemiklerinden bu küllerin yakılan insan cesetlerine ait olduğunu anlıyoruz.

Bu küller bir sandık içine konup yere gömülmüştür.

Bu hafriyat daha bir kaç sene sürecektir. Hükûmet bize yardım ediyor. Gördüğümüz kolaylıklardan dolayı müteşekkiriz.

Profesör Blegen türkçe öğrenmek azmindedir. "Uç senede pek az öğrenebildim, bir kaç sene daha Türkiyede kalabilirsem, ilerleteceğimi ümit ederim,, diyor.

Tramvay şirketi ile goruşmeler

Şimdilik durdu, hükûmet teklifleri tetkik ediyor

Bayındırlık Bakanlığı ile tramvay şirketi arasında yapılacak yeni mukavelename hakkında hükûmetle müzakereye girişilmiş olan şirket murahhasları Bay Brosens ve Bay Ronger dün akşam Brüksele dönmüşlerdir.

Tramvay şirketile başlanmış olan müzakereler şimdilik durmuştur. Şirket murahhasları hükûmete bazı teklîflerde bulunmuşlardır. Bayındırlık Bakanlığı bu teklîfleri tetkik etmektedir.

Şirkete henüz kat'i bir cevap verilmemiş olduğu için murahhaslar, şirket merkezi ile temas etmek üzere Belçikaya gitmişlerdir. Yakında müzakereye tekrar başlanacaktır.

Şirket, evvelce de yazdığımız gibi, hükûmete vereceği iki buçuk milyon liraya mahsuben şimdilik 300 bin lira ödemiştir.

Hilâliahmer Eminönü kaza kongresi

Hilâliahmer cemiyeti Eminönü kazası kongresi bugün saat 14 de Postahane civarındaki merkezinde toplanacaktır.

Toplantıda umumî meclise bir başkan ve bir yazıcı seçilecek, kazanın yıllık raporu okunacak, gelir, gider hesaplarile 935, 936 yılı bütçesi kabul ve tasdik edilecek, kurumun umumi meclisine gönderilecek murahhas seçilecek, gelecek yıl için hesap müfettişi seçilecek ve kurum için dilekler dinlenecektir.

MAARİFTE

Mesken bedelleri

Önümüzdeki yıl ödenmesi için tahsisat kondu

Ilk mektep muallimlerinin geçen yıllara ait hak kazandıkları mesken bedellerinin önümüzdeki sene ödenmesi için, hususî idare bütçesine 70 bin lira tahsisat konmuştur. Belediye Bütçe encümeni vaziyeti temin etmektedir. Içişler Bakanlığı bütçeyi değiştirmeden tasdik ederse, önümüzdeki yaz ilk mektep muallimlerinin mesken bedelleri ödenecektir.

Rektör değişiyor mu?

Universite rektörü Bay Cemilin Dış Işler Bakanlığı müşavirliklerinden birine tayin edileceği söylenmektedir. Universite rektörlüğüne, fakülte kadrosu haricinden bir zatın getirileceği de kuvvetle söylenmektedir.

Muallimler Birliği tekrar toplanacak

Muallimler Birliği Nisan ortasında tekrar fevkalâde bir kongre yapacaktır. Bu kongrede muallimlerin makam tahsisatı, kıdem zamları meselesi yeniden görüşülecek, alâkadar makamlar nezdinde yapılan teşebbüsler etrafında izahat verilecektir. Muallimler Birliğinin muvakkat idare heyetinin vazifesine de nihayet verilecektir. Yeniden bir idare heyeti intihap edilecektir.

Sinan ihtifali

Bugün toplanacağını yazdığımız Mimar Sinan ihtifali, Kültür Bakanlığının tamimi üzerine 9 Nisana kalmıştır. Halkevi ve Maarif idaresi değişen vaziyeti alâkadar mekteplere ve müesseselere bildirmiştir. Evvelki program gene aynen tatbik edilecektir.

Maarif müdürlüğü

Istanbul maarif müdürlüğüne kimin tayin edileceğine dair, henüz kat'î bir şey yoktur. Fakat Istanbul Maarif müdürlüğüne, eski orta tedrisat umumî müdürü Bay Hamidin getirileceği kuvvetle söylenmetkedir. Maarif muhitinde Bay Hamidin getirlmesi umumî istek halindedir.

Köy mekteplerinde imtihanlar

Köy metkeplerinde imtihanlara 25 Mayısta başlanması takarrür etmiştir. Ilk tedrisat müfettişleri hazırlıklara başlamışlardır. Şehir ilk mekteplerinde imtihanlar Haziranın haftasında yapılacaktır.

Maarif müdürlükleri talimatnaması

Yeni Maarif müdürlükleri talimatnaması dün orta mekteplere ve Maarif memurluklarına gönderilmiştir. Yeni talimatnameye göre, orta tedrisat müesseseleri de Maarif müdürlüklerine bağlanmaktadır. Talimatname tatbik edilmeğe başlanmıştır.

Asılsız bir ihbar

Beyoğlu 49 uncu ilk mektep hakkında, Maarif idaresine ikide bir ihbar yapılmaktadır. Ihbarın mahiyeti şudur: Bu metkebin lâğımları bozuk olduğundan fena bir koku neşretmekte ve talebe gayri sıhhî bir hava içinde çalışmaktadırlar. Maarif idaresi bu ihbar üzerine mektepte vaziyeti tetkik ettirmiş, hiç bir fena kokuya tesadüf edilmemiştir.

Fethiye Şirketi Madeniyesi Türk Anonim Şirketi

ORTAKLARINA İLAN

27 mart 1935 çarşamba günü âdi surette toplanması lâzımgelen genel kurumu için yatırılan ortaklık senetleri miktarı ticaret yasasında ve şirket esas mukavelenamesinde tayin edilen en az miktarı tutmadığı için idare meclisi, ortaklar genel kurumunu 17 nisan 1935 çarşamba günü saat on beşte şirketin Galatada Merkez Rıhtım hanındaki idare merkezinde aşağıda yazılı ilk toplantısı günlüğünde bulunan işler hakkında karar vermek üzere, ikinci defa olarak toplantıya çağırır:

1 — Idare meclisi raporu ile murakıp raporunun okunması.

2 — 1934 yılı hesaplarının gerçeklendirilemsi, mezkûr yılın neticelerine dair idare meclisinin teklifi hakkında karar alınması ve idare meclisi üyelerinin aklandırılması.

3 — Idare meclisinin yenilenmesi,

4 — Iadre meclisine verilecek ön hakkı miktarının kestirilmesi,

5 — 1935 malî yılı için bir murakıp seçimi ve ücretinin biçilmesi,

6 — Şirketin genel idaresini çevirmekle mükellef idare meclisi üyelerile çevirgene verilecek ücretin kestirilmesi için meclisi idareye salâhiyet verilmesi,

7 — Gerek şahsen kendi namlarile ve gerek sair şirketlerin idare meclisi üyesi veya çevirgeni sıfatile şirketle mu amele akdine idare meclisi üyelerine salâhiyet verilmesi,

Ticaret yasası ve şirketin esas mukavelenamesi hükümlerine işbu toplantıda, mevcut bulunan veya temsil edilen ortaklık senetlerinin miktarı ne olursa olsun, yapılacak görüşmeler muteber olacaktır.

Istanbul 28 Mart 1935

KAŞE

NEOKALMİNA

Grip - Nevralji - Baş ve Diş ağrıları - Artritizm - Rumatizma

1906

İstanbul Gayri Mübadiller Komisyonundan:

D. No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen kıymeti Lira	
1187	Beyoğlu Kurtuluş	Tulumbacı	9	Hanenin 4-112 hissesi	46	Açık arttırma
1389	Edirnekapı eski Mustafa paşa	Demirci	16	Kâgir hanenin 1-5 hissesi	210	Açık arttırma
2412	Aksaray Çakır ağa	Küçük Langa caddesi	81-81 müker.	82,62 metre arsanın tamamı	1984	Kapalı zarf
4065	Istanbul Balıkpazarı	Balıkpazarı caddesi	Eski 141 Yeni 51	Kâgir mağaza üstü üç kat odaların 30-2880 hissesi	148	Açık arttırma
4105	Heybeliada dağ	Hamam	27—27-1	Iki ahşap hane ve bahçenin 14-72 hissesi mesahası metre 885	1413	Kapalı zarf
4266	Arnavutköy	Büyük ayazma	143	Hane ve bahçenin 1-2 hissesi	803	Açık arttırma
4601	Üsküdar Altûni zade	Küçük Çamlıca	10	1530 metre arsanın tamamı	1530	Kapalı zarf
4708	Yeşilköy Umraniye	Ulviyenin hane ve bahçenin şarkında eski Karakolhane yeni Doğru	Bilâ	69 metre arsanın tamamı	70	Açık arttırma
4760	Heybeliada	Eski Kilise yeni Imralı	Eski 8 Yeni 14 Kapı 16	Ahşap hanenin tamamı	1046	Kapalı zarf
4824	Heybeliada	Eski Yalı yeni Ay yıldız ve Rıhtım	Eski 46 Yeni 16	Dükkânın 14-48 hissesi	281	Açık arttırma

Yukarıda evsafı yazılı gayri menkuller on gün müddetle müzayedeye çıkarılmış ve 10-4-935 tarihine tesadüf eden çarşamba günü saat 14 den itibaren ihalelerinin icrası mukarrer bulunmuştur. Satış münhasıran Gayri Mübadil bonosiledir.

Deniz yolları IŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel. 22740

TRABZON YOLU

VATAN vapuru 31 Mart PAZAR günü saat 20 de Rizeye kadar. (1581) 2348

İSKENDERİYE YOLU

IZMIR Vapuru 2 Nisan SALI günü saat 11 de İskenderiye'ye kadar. (1618)

Balya - Karaydın Madenleri Türk Anonim Şirketi

ORTAKLARINA İLAN

27 mart 1935 çarşamba günü âdi surette toplanması lâzım gelen Genel kurumu için yatırılan ortak senetleri miktarı, ticaret yasasının 366 ıncı ve şirket esas mukavelenamesinin 27 inci maddelerinde tayin edilen en az miktarı tutmadığı için, idare meclisi ortaklar genel kurumunun 17 nisan 1935 çarşamba günü saat 15 te şirketin Galatada Merkez Rıhtım hanındaki idare merkezinde aşağıda yazılı ilk toplantı günlüğünde bulunan işler hakkında karar vermek üzere ikinci defa olarak toplanmıya çağırır:

1 — Idare meclisi raporu ile murakıp raporunun dinlenmesi,

2 — 1934 senesi hesaplarının gerçeklendirilmesi, mezkûr sene netayicine dair idare meclisinin teklifi hakkında karar verilmesi ve idare meclisi üyelerinin aklandırılması,

3 — Idare meclisinden çıkan üyelerin yerine diğerlerinin seçimi yahut tekrar kendilerinin seçilmesi,

4 — Idare meclisine verilecek ön haldı miktarının kestirilmesi,

5 — 1935 senesi için murakıp seçimi ve verilecek ücretin biçilmesi,

6 — Şirketin genel idaresini çevirmekle mükellef idare meclisi üyelerile çevirgene verilecek ücretin kestirilmesi için idare meclisine salâhiyet verilmesi,

7 — Gerek şahsen kendi namlarile ve gerek sair şirketlerin idare meclisi üyesi yahut çevirgeni sıfatile şirketle akdi mu amele hususunda idare meclisi üyelerine müsaade verilmesi.

Ticaret yasasının ve şirketin esas mukavelenamesi hükümlerince işbu ikinci toplantıda temsil edilen veya mevcut bulunan ortak senetleri ne miktarda olursa olsun yapılacak görüşmeler muteber olacaktır.

Bu toplantıda bilâsale veya bilvekâle hazır bulunmasını istiyen ortaklar ticaret yasasının 371 nci maddesine uygun olarak ellerinde bulunan ortak senetlerini en aşağı toplantıdan bir hafta evvel yatırmaları lâzımdır.

İstanbul, 28 Mart 1935

DOKTOR Rusçuklu Hakkı Üze

Galatasarayda Kanzuk eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartımanda 1 numara.

1603

Göz Hekimi

Dr. S. Şükrü Ertan

Birinci sınıf mütehassıs

(Bâbıali) Ankara caddesi No. 60

1604

ISTANBUL BELEDIYESI ILANLARI

Belediye Karaağaç müessesesinde eşya ve transit depolarının belediye namına işletilmesi kararlaştırılmış ve ucuz bir tarife yapılmıştır. Bu depolara eşya koyacakların şartları anlamak üzere ya Galata yolcu salonu karşısında müessesenin et muayene salonundaki muvakkat merkeze, ve yahut Sütlücede Karaağaç müessesesi müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur. (1622)

Telefon No.

41619 Galatada muayene mahallinin

4. 6. 7. Müessesenin

Gebze İnhisarlar Müdürlüğünden:

Gebze inhisarlar müdürlüğü ambarında iki seneyi müteaviz zamandanberi satılmayıpkalan 929, 930 ve932 senesi ürününden 33 ekiciye ait 161 denkte (4927) kilo emanet malı tütünler 1701 numaralı tütün inhisar kanununun maddei mahsusası mucibince tarihi ilândan itibaren otuz bir gün müddetle müzayedei aleniyeye çıkarılmıştır. Taliplerin mezkûr tütünleri ve müzayede şartnamesini görmek ve pey sürmek üzere teminatları ile idaremize müracaatları. (1590)

Yüksek Mühendis Mektebi Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Müteahhit nam ve hasabına 28-3-935 de eksiltmesi yapılacak olan su soğutma tertibatının mezkûr gündeki eksiltmesine kimse müracaat etmemiş olduğundan on gün uzatılmak suretile tekrar eksiltmesi 10-4-935 de yapılacaktır. Tahmin bedeli (930) ve birinci pey akçesi (70) liradır. İstiyenlerin komisyona müracaatları ilân olunur. (1604)

Türkiye Eczacıları Laboratuvarı

Türk Anonim Şirketi idare meclisi riyasetinden:

20 Mart 1935 de saat 15 de Cağaloğlunda Halkevinde içtimaa davet edilen hissedarlar fevkalâde heyeti umumiyesinde nisabı müzakere olmadığından içtima 7 mayıs 1935 saat ikide gene ayni yerde yapılacaktır. Bu içtimada bir hisseyi temsil eden hissedarların da reyi olduğundan bütün hissedarların iştirakleri rica olunur.

RUZNAME

Beheri yirmi beş lira kıymetin de bin adet hisse senedi ihracı suretile sermayenin 50,000 liraya iblâğı.

Istanbul Barosu Başkanlığından:

19-3-935 tarihindeki Baro heyeti umumiyesinde ekseriyet hasıl olmadığı cihetle nizamnamemizin 14 üncü maddesi mucibince toplantı 2-4-935 tarihine düşen salı gününe bırakılmıştır.

Dahili nizamnamenin 14 ncü maddesi mucibince yazılı günde toplantıda bulunacak arkadaşların miktarı her kaça baliğ olursa olsun ruznamede yazılı işler hakkında müzakere icra ve karar ittihaz edileceğinden avukat arkadaşların 2-4-935 salı günü saat 15 de Cağaloğluna Halkevi salonunda hazır bulunmalarını dilerim.

RUZNAME

1 — 934 senesi hesabının tetkik ve kabulü.

2 — Hesap müfettişi tayini,

3 — 1 Nisan 935 tarihinde müddetleri bitecek olan birinci ve ikinci reislerile on inzibat meclisi azasının yerine yenilerinin intihabı.

OXYMENTHOL

ÖKSÜRÜK - BOĞAZ

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehassısı

Cumadan başka günlerde saat (2,30 dan 6 ya) kadar Istanbul Divanyolu No. 118.

Muayenehane ve ev telefonu: 22398, Kışlık telefonu 22519.

1605

ZAYI — 1802 numaralı arabacılık ehliyetnamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Arif oğlu İbrahim

ZAYI — Gelenbeviden aldığım 1131 numaralı tasdiknameyi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Cemil

ZAYI — Elâziz askerlik şubesinden almış olduğum terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan diğerinin hükmü yoktur.

315 doğumlu Hüseyin oğlu Hasan

ADAPAZARI

Türk Ticaret Bankası

Merkezi: Ankara

Tamamı ödenmiş sermayesi:

2,200,000 Türk Lirası

Türkiyenin her yerinde şube ve muhabirleri vardır.

Her nevi Banka muamelâtı yapar.

İstanbul Şubesi: Telefon 22042
Galata Şubesi: Telefon 43201

1616

BÜYÜK

Tayyare Piyangosu

18 inci Tertibin 6 ıncı Çekişi

11 Nisan 1935 de dir.

Büyük ikramiye: 200,000 Liradır

Ayrıca 25.000, 20.000, 15.000, 10,000, 5,000 liralık ikramiyeler ve 50.000 liralık mükâfat vardır.

2015

İstanbul Liman Sahil Sıhhiye Merkezi Baş Tabipliğinden:

Haydarpaşa Emrazı Sariye hastanesi için mühürlü nümunesi üzerine yerli malı iki bin metre Amerikan bezi açık eksiltme ile satın alınacaktır.

A — Tahmin bedeli beher metre için kırk kuruştur.

B — Şartnamesi mezkûr hastane idare memurluğu ile İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye merkezi levazımından parasız alınır.

C — Eksiltme 4 nisan 1935 perşembe günü saat 14 de Galatada Kara Mustafa paşa sokağında İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezinde komisyonda yapılacaktır.

D — Teminatı muvakkatesi 60 liradır.

E—Eksiltmeye girecek olanlarn eksiltmeye başlanıp pey sürülmeğe başlandığı dakikaya kadar muvakkat teminatlarını vezneye yatırmış olmaları şarttır. Aksi takdirde eksiltmeye giremezler. (1366) 2094

Adana Belediye Riyasetinden:

1 — Adanada Atatürk parkı etrafı, heyeti fenniyedeki projesi üzere tahdit edilecektir.

2 — Bu işin bedeli (4442) lira 8 kuruştur.

3 — Istekliler bu işe ait evrakı bedelsiz olarak heyeti fenniyeden alabilirler.

4 — Kapalı zarfla eksiltme 9 nisan 935 pazar günü Daimî Encümende saat on beşte yapılacaktır.

5 — Eksiltme kapalı zarfla olacaktır.

6 — Muvakkat teminat miktarı (333) lira 15 kuruştur.

7 — Isteklıler şartnamesinden yazılı evrakı ibraza mecburdurlar.

8 — Teklifler 935 senesi nisanının dokuzunda şartnamesinde yazılı vakitte daimî encümen riyasetine verilecektir.

2156 (1432)

Yüksek Mühendis Mektebi Artırma VeEksiltme Komisyonundan

Alâtın ismi	Muhammen Bedeli	Teminatı	Eksiltme tarih ve saati
Optik piremetresi	310	23,25	29-4-935 14
Orstart	80	6	29-4-935 14,30
Aydınlatma kuvvetine malik Stroboskop	2850	213	29-4-935 15

Mekteb lâboratuvarı için yukarıda yazılı âletler açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamelerini görmek isteyenlerin her gün ve eksiltmeye girmek için de belli gün ve saatte vaktinden evvel teminatlarını yatırıp komisyona gelmeleri ilân olunur. (1250) 1924

YERLI MALI

GISLAVED

Dünyanın en sağlam LÂSTİKLERİ

1932 GISLAVED ISTANBUL

ve son moda kadın Erkek - Çocuk

TENİS

Ayakkabları

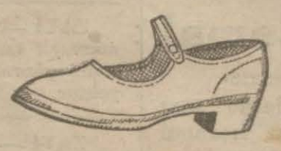

GISLAVED yerine başka marka veriyorlar Aldanmayınız GISLAVED Markasına dikkat ediniz.

Türkiyenin Yerli mallar pazarlarında ve umum kundura satan mağazalarda aranız. 2259

İstanbul Harici Askerî Kıtaat ilânları.

1 — Yedi kalem erzakın kapalı zarfla ihalesi nisanın 8 inci pazartesi günü saat 10 da Kırklareli komisyonunda yapılacaktır. Üç yüz altmış altı ton arpa tahmin edilen fiatı üç kuruş 75 santim ilk pey bin yirmi dokuz liradır. 178 ton un tahmin edilen fiatı 12 kuruş ilk pey 1602 liradır. 106 ton bulgur tahmin edilen fiatı 13 kuruş ilk pey 1033 liradır. Kırk altı ton kuru fasulye tahmin edilen fiatı 13 kuruş ilk pey 449 liradır. 107 buçuk ton sığır eti tahmin edilen fiatı 22 kuruş ilk pey 1773 liradır. Elli bin sekiz yüz kilo nohut tahmin edilen fiatı on bir kuruş ilk pey 419 liradır. İki yüz otuz dört buçuk ton kuru ot tahmin edilen fiatı beş kuruş ilk pey 879 liradır.

2 — Teklif mektuplarını ihale günü saat 9 za kadar Kırklareli Satmalma komisyonuna verilmesini ve taliplerin belli gün ve saatte komisyonda bulunmaları. (1424) 2180

* * *

Yerli fabrikalar mamulâtından ve beher kilosunun tahmin edilen fiatı 188 kuruş olan 15000 kilo pamuk ipliği kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 14-4-935 pazar günü saat 11 dedir. Muvakkat teminat 2115 liradır. Şartnamesini 141 kuruşa almak ve örneklerini görmek istiyenler her gün komisyona uğrayabilirler. Eksiltmeye girecekler muvakkat makbuzlarile arttırma eksiltme kanununun 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel Ankarada M. M. V. satınalma komisyonuna vermeleri. (1523) 2290

* * *

Ordu sıhhî ihtiyacı için seyyar hastanelere mahsus (Avrupa mamulâtından ve su geçmez en iyi Makö kumaşından) 100 kadar belki daha fazla hasta ve ameliyat çadırları satın alınacaktır.

Taahhüde talip olanlar: Bu çadırların şeklini gösteren resim ve plânlarile birlikte kumaşın iplik adedini ve (Şoper) makinesindeki mukavemet ve alestikiyet derecelerini, çadırın toptan sıkeltini ve sair bütün vasıflarını ve Ankarada teslim gümrüklü fiatını bildirir açık yazılı teklifnamelerini 1-5-935 tarihine kadar M. M. vekâleti Sıhhat İşleri dairesi birinci şubesine göndermeleri ve fazla tafsilât istiyenlerin mezkûr şube müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (1605)

* * *

11-4-935 perşembe günü saat 15 de ihalesi ilân edilen 232 bin tane makaranın alınmasından vazgeçilmiştir. (1613)

* * *

Kıtaat ihtiyacı için 1441 liralık bulgur açık eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 12 kuruş birinci pey parası 104 liradır. Eksiltmesi 17 nisan 35 çarşamba günü saat 16 dadır. Taliplerin belli saatte Vizede Askerî satınalma komisyonuna gelmeleri. (1611)

* * *

Açık eksiltme ile 11125 kilo çorbalık pirinç alınacaktır. Muhammen fiatı 13 kuruştur. İlk pey parası 109 liradır. Şartnamesini okumak ve mühürlü nümunesini görmek istiyenler her gün komisyona gelebilir. Eksiltme günü 15 nisan 935 pazartesi günü saat 16 dadır. Eksiltmeye girecekleri ilk pey paralarına ait makbuz ve kanun mucibince yanlarında bulunduracakları vesikalarla birlikte belli gün ve saatten evvel Çorluda Satınalma komisyonuna gelmeleri. (1612)

* * *

Açık eksiltme ile 47500 kilo linit kömürü satın alınacaktır. Fiatı 12 lira 50 kuruştur. İlk pey parası 45 liradır. Şartnamesini ve mühürlü nümunesini görmek istiyenler her gün komisyona gelebilirler. Eksiltme günü 15 nisan 35 pazartesi günü saat 15,30 dadır. Eksiltmeye girecekleri ilk pey paralarına ait makbuz ve kanun mucibince yanlarında bulunduracakları vesikalarla birlikte belli gün ve saatten evvel Çorludaki Satınalma komisyonuna gelmeleri. (1614)

Saçları Dökülenlere

Ingiliz Kanzuk eczanesi müstahzaratından

Saç Eksiri

Komojen Kanzuk

Saçların dökülmesine ve kepeklenmesine mâni olur.

Komojen saçların kökleri-ni kuvvetlendirir ve besler. Komojen saçların gıdasıdır. Tabiî renklerini bozmaz, lâtif bir rayihası vardır.

Komojen Kanzuk saç eksiri maruf eczanelerde ıtrıyat mağazalarında bulunur.

2275

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

İstanbul Acentalığı

Liman Han, Telefon: 22925

TRABZON YOLU

TARI Vapuru 2 Nisan
SALI saat 20 de Rizeye kadar.

İzmir sürat yolu nisandan teşrinievvel sonuna kadar İstanbuldan perşembe, İzmirden pazar günleri kalkar.

ihtira ilânı

(Şeker imalâthane ve tasfiyehane usarelerinin usulü tasfiyesi) hakkında istihsal olunan 22 nisan 1931 tarih ve 1138 sayılı ihtira beratı bu defa mevkii fiile konmak üzere ahere devrüferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galatada, İktisat hanında, Robert Ferriye müracaatları ilân olunur.

Istanbul As. beşinci hukuk mahkemesinden:

Istanbul Evkaf müdüriyetinin Eyüpte Kasım çavuş mahallesinde Islâmbey caddesinde 11 No. lu hanede oturan Hayriye aleyhine ikame eylediği davadan dolayı arzuhal sureti mumaileyhanın gösterilen adresine gönderilmiş ise de bu namda kimse bulunmadığı ve ikametgâhının meçhul olduğu tebliğ ilmühaberi arkasına yazılan meşruhattan anlaşılmış ve bermucibi talep bir ay müddetle ilânen tebligat icrasına karar verilmiş ve arzuhal sureti mahkeme divanhanesine talik edilmiş olduğundan müddeti mezkûre zarfında cevap verilmek ve tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (9910)

İstanbul dördüncü icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen yazıhane eşyası Galatada eski Gümrük caddesi Sava kalfa hanında birinci katta 32-34 No. da 3-4-935 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de açık arttırma ile satılacağından talip olanların yevmi mezkûrda mahallinde bulunan memuruna müracaatları ilân olunur. (9901)

İYİ SATMAK İÇİN İYİ AYDINLIK LÂZIMDIR

Malınızı yayıp teşhir ederken gelip geçenlerin gözlerini kamaştıracak ve eşyanızın teferruatını görmesine mani olacak çıplak lâmbalardan sakınınız.

Elektrik şirketinin mühendisleri, müessesenizin tenvirat tesisatını tetkik etmeği meccanen deruhde ederler.

Kendilerine müracaatta tereddüd etmeyiniz. Onların bir tavsiyeleri, sizi, zaman ve paradan kazandıracaktır.

Beyoğlu, Tünel meydanı, Metro Han dahilî No. 34 Tel. 44800

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Jandarma matbaası ihtiyacı için 25 kilo puvantiye (pirinç çizgi iki puntu) ve 35 kilo gire puvantiye (pirinç çizgi iki puntu) ve 30 kilo ince kalın (pirinç çizgi altı puntu) ve 8 kilo ince kalın (pirinç çizgi iki puntu) ve 10 kilo oluklu çizgi (pirinc iki puntu) ve 50 kilo kurşun (altı puntu) ve 200 kilo muhtelif karentür ve 15 kilo dar on iki puntu yazı ve 4adet (70x75 santim genişliğinde) kalemdenibaret dokuz kalem matbaa malzemesi açık eksiltme ile satın alınacak ve eksiltmesi 14 nisan 935 pazar günü saat on beşte Gedikpaşadaki binada komisyonumuzca yapılacaktır. Hepsinin bir istekliye veya bir veya bir kaç kaleminin ayrı, ayrı isteklilere ihalesi gerek olan bu malzemenin hepsinin tasarlanan tutarı 1056 lira 25 ve ilk teminatı 79 lira 22 kuruş olup her kaleminin ayrı, ayrı tahmini bahalarile ilk teminatları şart kâğıdında yazılıdır. Şart kâğıdı parasız komisyonumuzdan alınabilir. İsteklilerin hüviyet cüzdanları ve ilk teminat malsandığı makbuzu veya banka kefalet mektubu ile beraber belli gün ve saatte komisyonumuza gelmeleri. (1522) 2296

Iç Ticaret Umum Müdürlüğünden:

Sigorta Şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 25 - 6 - 934 tarhli kanun hükümlerine göre ve Deniz nakliyat sigorta işile çalışmak üzere tesçil edilmiş olan ecnebi sigorta şirketlerinden "Levant Marin asurans nakliyat sigorta şirketi" bu kere müracaatla Türkiyede ki muamelâtını tatil ederek tasfiyeye karar verdiğini bildirmiştir. Bu şirkette alacağı olanların Galata'da Billur hanında 3 - 4 numarada bu şirketin vekili Bay Jak Hateme ve icabında vekâletimize müracaat etmeleri ilân olunur. 1934

Dahiliye Vekâletinden:

Vilâyetler evi için alınacak halıların münakasası 11 nisan 935 tarihine kadar temdit edilmiştir.

Şartnamede tadilât yapıldığından yeni şartnameyi görmek üzere taliplerin Dahiliye Vekâleti eksiltme komisyonuna müracaat etmeleri ve münakasaya iştirak etmek istiyenlerin de 11 nisan 935 günü saat 14,30 a kadar teklif mektuplarını komisyona vermeleri ilân olunur. (1541) 2298

Gedikpaşada İstanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Jandarma ihtiyacı için açık eksiltme ile satın alınacak olan (2500) adet ekmek torbasının eksiltmesi 16 nisan 935 salı günü saat on beşte Gedikpaşadaki binada komisyonumuzca yapılacaktır. Torbaların her biri için tasarlanan fiat yüz yirmi üç kuruş ve ilk teminat miktarı 230 lira 63 kuruştur. Şartnamesi komisyonumuzdan parasız alınabilir ve nümunesi de görülebilir. Isteklilerin hüviyet cüzdanları ve ilk teminat malsandığı makbuzu veya kefalet mektubu ile belli gün ve saatte komisyonumuza gelmeleri. (1597)

Umumi Neşriyat ve Yazı işleri müdürü Etem Izzet BENICE
Gazetecilik ve matbaacılık T. A. Ş.